

ХАВАР

Ўзбекистон Республикаси Алоқа Вазирлиги наشري

1992 йил мартдан чиқа бошлаган

● 1993 йил, 15 октябрь № 42 (81) ●

Сотувда эркин нархда

Ўзбекистон Республикаси Алоқа вазирлиги ҳайъатининг мажлиси бўлиб ўтди. Уни Алоқа вазир К. Р. Раҳимов олиб борди. Мажлиста вазирликка бевосита қарашли бўлган қонцерн, корхона раҳбарлари, айрим вилоятлардаги қонцерн-сиз ишлаётган алоқа ташкилотлари бошлиқлари таклиф этилди. Жумҳурият алоқа корхоналарининг ўтган 9 ойдаги иш якунлари ва иқтисодий ислохотнинг бориши муҳокама этилди. Мажлисининг дебочасида вазир муҳокама этилаётган масалалар жойлардан олиingan давлатлик маълумотлар асосида бўлаётгани, корхоналарнинг молиявий-ҳўжалик фаолияти ҳусусидаги ҳисоботлари олинганч якуновчи хулоса чиқарилишини маълум қилди.

Мажлисида вазирликнинг Молия ва иқтисодни белгилаш бўлими бошлиги М. Маҳмудов мазруза қилди. У жорий йилнинг 9 ойда жумҳурият алоқа корхоналари кирими 22 миллиард сўм бўлиб, аҳолига 3,7 миллиард сўмлик хизмат кўрсатилганини таъкидлади. Алоқа ташкилотлари янги ҳўжалик юритиш даврида иқтисодий-иқтисодий, капитал курилдиш соҳасида муваққил иш тутишмоқда. Мазкур масалада молиявий имкониятлар ҳисобга олинаяпти. Корхоналарга жойларда алоқа хизмати кўрсатиш бўйича тарифлар ишлаб чиқиш ва уни белгилаш ҳуқуқи берилган. Вазирликда ва корхоналарда бу масалани янада такомиллаштириш йўллари изланмоқда. Тармоқдаги аҳолига кўрсатилаётган 768 турдаги хизматнинг 491 турига эркин нархларда ҳақ тўлаш жорий этилган. Умумий хизмат турларининг 2,7 фонзи ҳисобланган 20 турдаги хизмат ҳақи аниқ белгилаб қўйилган. Кўпгина турдаги хизматлар умум-жумҳурият тарифлари асосида белгилангандир. Уларнинг соми 257 та.

Фойда кўраётган корхоналар даражаси ҳар хил. 20 та корхона меҳнат унумдорлигини 40 фоиздан кўпроқда оширган бўлса, 40 фоиздан кам фойда кўрган корхоналар 25 тадир. 15 та корхонада меҳ-

Корейда тайёрланган АТСлардан фойдаланиш масаласи ҳал этилди.

Афсуски, собиқ СССР жумҳуриятларидаги ҳамкорлар билан ишлаш қийинлашмоқда. Шунга қарамай, Россия ва МДХга аъзо бўлган мамлакатлардаги заводлар билан асбоб-ускуналар, материаллар, эҳтиёт қисмлар ва техника олиш, ахдлашувлар тузиш юзасидан иш олиб бориляпти. Шу билан бирга Тошкентдаги «Промсвязь» заводига зарур ускуналар ва эҳтиёт қисмлар ишлаб чиқаришни йўлга қўйиш борасида ҳа-

Қўшни давлатлардаги заводлар бизга зарур маҳсулотни керакли миқдорда ишлаб чиқаришмоқда. Ўз навбатида унга ҳақ тўлаш учун маблағ ҳам етарли. Аммо банк тизимининг издан чиқши туфайли мақсадга эришиб бўлмапти. Ўз навбатида корхона жабр кўрмоқда. Бу эса хизмат кўрсатишга салбий таъсир кўрсатаяпти.

Корхона ва ташкилотлар алоқа ходимларини иқтисодий ҳимоялаш масалаларини ҳал этиш борасида собиққадамликда иш олиб боришмоқда. Бугунги кунда алоқа ходим-

неси ҳусусийлаштирилиб, жаммо мулкига айлантирилди. Матбуот тарқатиш корхоналари ҳам ҳусусийлаштиришга тайёргарлик кўришмоқда.

Ҳайъатда тўпланиб қолган масалаларни ҳал этишга асосий эътибор қаратилди. Ҳайъат аъзолари ҳамон тармоқда фойда кўрмайдиган корхоналар борлигини афсус билан таъкидлаб ўтишди. Ўтган 9 ойни Тошкент тақсофон тугуни ва Навойи вилоят почта корхонаси зарар билан якунлашди. Уларнинг биринчиси ўтган даврда 7 миллион сўм зарар кўрган бўлса, иккинчиси 9,5 миллион сўм зарар кўрди. Сўзга чиққан Тошкент тақсофон тугуни бошлиги Қ. Муродов ва Навойи вилоят электр алоқа корхонаси бошлиги А. Маманов юзга келган қонкерн-сиз молиявий вазиятни тушунтиришга ҳаракат қилишди. Аммо йўл қўйилган хатоларни бошқарувда ташкилотчилик етишмаслиги, бозор иқтисодиётига ўтишнинг муҳим қирраларини англаб етмасликда деб қараш лозим. Ҳайъатда 1993 йил охиригача ишни ўнғлаш ва корхонада самарадорликни кўтариш юзасидан аниқ таъсиялар берилди.

Капитал курилдиш соҳасида ҳам ўзгариш бўлмаяпти. Ўтган 9 ой ичида бор-йўли 1,5 миллиард сўмлик маблағ ўзлаштирилган. 1,1 миллиард сўмлик курилдиш-монтаж ишлари бажарилган, ҳолос. Фақат 14,8 минг рақамга мўлжалланган АТС ва 9 километрли алоқа йўли ётқизилди. Бу жуда оз.

Кўрсатилган ҳизмат учун ҳақ тўламаганлар соми ортиб бормоқда. Ўзбекистондаги алоқа корхоналари бўйича шу йил 1

(Давоми 2-бетда).

ЁМОН ИШЛАБ БЎЛМАЙДИ

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ АЛОҚА ВАЗИРЛИГИ ҲАЙЪАТИДА

Вазирлик Ўзбекистонда алоқа тармогини ривожлантиришга салмоқли ҳисса қўлиши мумкин бўлган хорижий фирма ва компаниялар билан ҳамкорлик қилишга катта эътибор бермоқда. Германиянинг «Алкател» ва «Симекс» компаниялари билан Тошкент шаҳрида Самарқанд, Жиззах ва Сирдарё вилоятлари алоқа корхоналарини замонавий асбоб-ускуналар билан таъминлаш борасида қарз бериш масаласида шартнома имзоланди. Фарғона шаҳридаги телефон тармогини қайта куриш ва ривожлантириш учун Жанубий

ракет қилинмоқда. «Ўзбек-импексалоқ» ташқи савдо фирмаси ташқи этилиб, чет эл фирмалари билан Ўзбекистондаги алоқа корхоналари учун 150 минг долларлик ускуна ва эҳтиёт қисмлар харид қилишга келишиб олинди.

Аммо шунга қарамай, моддий-техника таъминоти энг долзарб муаммо бўлиб қолмоқда. Кўпгина алоқа корхоналарига энг зарур бўлган нарсалар етишмайди. Пул ўз вақтида ўтмаганлиги босқ МДХдаги кўпчилик ҳамкорлар шартномада кўзда тутилган таълабларни бажаришмаяпти.

ларининг ўртача ойлик маоши 38,8 минг сўмини ташкил этади. Бу жумҳуриятда жорий этилган энг кам иш ҳақидан 2,9 баробар кўдир. Бир қатор корхоналарда имкониятлардан келиб чиқилган ҳолда ўз ходимлари учун кам иш ҳақи миқдоридан анча юқори бўлган ойлик маошлар ҳам тайинланган. Тошкент шаҳар телефон тармоғи, худудий ишлаб чиқариш бирилшасми, Бухоро, Самарқанд ва Қашқадарё вилоят электр алоқаси корхонаси шулар жумласидандир.

Ўтган даврда Тошкентдаги 1-автотранспорт алоқа корхо-

БУГУНГИ

СОҒДА:

- СОҒА РАВНАҚИ ЙЎЛИДА
- КОРХОНАДА АЛОҚА ХИЗМАТИ
- ЎЗБЕКИСТОН — СЕҲРЛИ ДИЕР
- ШВЕД ОЛИМИНИНГ ВАСИЯТИ
- ВАТАН БИЛАН УЧРАШУВ

КЕЛГУСИ

СОҒЛАРДА:

- ТАШКИЛОТЧИЛИК ДАРКОР
- СУВ ОСТИ ТЕЛЕФОНИДАН КИМ ФОНДАЛАНАДИ?
- ЧИРОҒИНГИЗ КУРИБ ҚОЛСА...
- ЭНСАНИ ҚОТИРАДИ
- ЭЛИНИ АРДОҚЛАЕТГАН ЭР ЙИГИТ

ОЛАМДА НИМА ГАП ?

* ЯНГИЛИКЛАР * КАБАРЛАР * ВОКЕАЛАР *

● Сирдарё вилоят кенгашининг сессияси бўлиб ўтди. Кенгашта Ўзбекистон Республикаси Президентини И. Каримов нутқ сўзлади.

● Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси 1993 йил ноябрь ойининг иккинчи ярмида Қорақалпоғистон Республикасида Тошкент шаҳри маданият қурилари ўтказиш тўғрисида қарор қабул қилди.

● Ўзбекистон Республикасининг «Лотин ёзувига асосланган ўзбек алифбосини жорий этиш тўғрисида»ги қонуни эълон қилинди.

● Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси «Экология ва саломатлик» икки йиллигини ўтказиш тўғрисида қарор қабул қилди. Унда «Экосан» Халқаро саломатлик фонди, Республика Давлат табиати муҳофиза этиш қўмитаси ва Соғлиқни сақлаш вазирлигининг Ўзбекистонда «Экология ва

саломатлик» икки йиллигини ўтказиш тўғрисидаги таклифи қабул қилинди.

● Матбуотда «Қимматли қозғолар ва фонд биржаси тўғрисида» Ўзбекистон Республикасининг қонуни эълон қилинди. У 1994 йил 1 январдан қучта кирди.

● Республика Халқ таълими вазирлигида Ўзбекистон лицейларининг бир гуруҳи ўқитувчилари ва тарбияланувчилари билан учрашув бўлиб ўтди. Унда ҳозир фаолият кўрсатаётган ана шундай 30 та лицейлар соғия яқин орада яна 7 тага қўйиб-йиши таъкидланди.

● АҚШнинг муваққил журналистлар жағғармаси ташкилоти вакиллари Тошкентга таширф буюришди. Гуруҳга жағғарма Президенти «Нью-Йорк таймс» газетасининг собиқ муҳаррири Жил Гринфилд бошлиқ қўлимоқда. Таширф дастуридан Ўзбекистоннинг оммавий ахборот воситалари би-

дан танишиш, газета ва журналларнинг раҳбарлари билан учрашиш, ўзаро маънафатли ҳамкорлик йўллари излаб топиш тадбирлари ўрин олган.

● Сирдарё устида узунлиги 710 метр, эни 15 метрлик кўприк қуриляпти. У ишга тушгач, Фарғона водийсидан Тоғжонистонга, Қирғизистоннинг Ҷш шаҳри бўйлаб Хитойга ўтиш имкони туғилди.

● «Ўзбекбирлашу» вакиллари 91 давлатдан 344 делегат иштирок этган Швейцариядаги Халқаро кооперативлар анжуманида иштирок этишди.

● Москвада Б. Ельциннинг Навқазорти давлатлари раҳбарлари — Озарбайжон Президенти Ҳайдар Алиев, Арманистон Президенти Левон Тер-Петросян ва Грузия раҳбари Эдуард Шеварднадзе билан учрашуви бўлиб ўтди. Унда БМТ қарорларида мувофиқ минтақада тартиб ўрнатиш чора-тадбирлари муҳокама этилди.

● Москвада РФ Марказий сайлов комиссиясининг йилгилиши бўлиб ўтди. Унда шу йил декабрь ойида бўладиган сайловлар учун 170 миллиард сўм зарурлиги ўқтирилди.

ЁМОН ИШЛАБ БЎЛМАЙДИ

(Боши 1-бетда).

октябрга микозлар қарзи 3 миллиард сўмини ташкил қилади. Ўз вақтида алоқа корхоналари хизмат кўрсатишсада, унга ҳақ ундириб олишолмаяпти. Бу ўз-ўзиндан алоқа корхонаси фаолиятига салбий таъсир кўрсатмоқда.

«Ҳайъат ўтган галги 8 ойлик иш якунларини кўриб чиқишда бўлганидек, иқтисодий қайта қуриш борасида «Ўзбекистон почтаси» концерни фаолиятининг етарли эмаслигини таъкидлади. Бу ерда самарадорлик 19,7 фоизни ташкил этади. Уртача ойлик иш ҳақи 30 миң сўмдир. Борган сари алоқа хизмати ҳажми тушиб кетмоқда. Хат жидларни, маркалар, юбортмалар жўнатиш учун бўмлар етишмайди. Концерни ва корхона раҳбарлари вазиятни тўла англаб етишмаяпти. Почта хизмати турлари камейишининг олдини олиш борасида ҳақ қандай амалий иш қилинмаяпти.

«Ўзбектелеком» концернининг бир меъёрадаги молиявий фаолияти туфайли 9 ой мобайнида жумҳурият электр алоқаси корхоналари 2,4 миллиард сўм фойда олишга эришдилар, самарадорлик 32,2 фоизни ташкил қилди. Сифат борасида ҳам иқобий сип-жиб бор. Аммо бундан қониқиб бўлмайди. Шаҳар ва қишлоқ телефон тармоғидаги иш сифати баҳо бериш, носозликларни тузатиш борасида 100 та телефон аппарати ми-

солда олиб қаралганда иш анча ёмонлашган. Ҳатто бу кўрсаткич 1992 йил даражасига ҳам етмайди. Айрим корхоналардаги иш сифати талабга жавоб бермайди. Буни ўнглаш учун мазкур корхоналар ва концерни ҳеч қандай амалий чора қўлловгани йўқ.

Ҳайъатда биноларни калити билан топширишни ўз зиммасига олган «Ўзбекалоқанивест» концерни шъънига танқидий фикрлар билдирди. Йилнинг ўтган даврида мўлжалдаги биноларнинг биронтаси ҳам ишга туширилмаган. Тошкент шаҳридаги 10 миң рақамга мўлжалланган электрон АТС қурилиши ҳам қўзилмоқда.

Ҳайъат шунини таъкидладики, марказда ҳам, жойларда ҳам тармоқда иқтисодий ислохот секинлик билан амалга оширилмоқда. Айрим раҳбарлар ишда ташаббус кўрсатишмаяпти. Ҳар доим ҳам янгилашни йўлини танлай олишмаяпти. Вазирликнинг Молия ва Истиқболни белгилаш бўлимига малакали хизмат кўрсатиш ҳажмининг кемайиб боришини эътиборга олиш зарур. Вазирликнинг мустақил ҳаракат қилишини доимо кузатиб бормоқда. Ҳозирча кўпчилик яратилган имкониятдан оқилона фойдалана олмаётган. Агар шу ҳол давом этаверса, Вазирликнинг боқарува усулларини янада кучайтириш эҳтимоли йўқ эмас. Жумладан, Вазирлик корхоналар тоғлан фойдани тақсимлашни йўлга солиши, марказий жамағма тузиши ва корхона эҳтижи учун маблағ ажратиши мумкин. Хуллас, йил охиригача алоқа корхоналарининг зарар кўришига барҳам бериш керак. Акс ҳолда бундай корхоналар ёпилиши мумкин.

Ҳайъатда 1993 йилни муваффақиятли якунлаш бўйича қарор қабул қилинди.

юзига келганини таъкидлади. Айниқса, бу ҳол капитал қурилишида, имкониятлардан фойдаланишда ва хизмат ҳажмини оширишда ўзини намоён этмоқда. Мазкур муаммоларни тўла ўрганиб, уни бартараф этиш чораларини кўрмоқ лозим. Хизмат кўрсатиш сифатини тубдан яхшиламоқ керак. Бу масалада Давлат алоқа инспекцияси ўз сўзини айтиши даркор. Молиявий аҳволни яхшилаш мақсадида МДХ давлатларидан олинган кредит асбоб-ускуналар ва эҳтиёт қисмлар учун анъанавий бўлмаган йўллари излаб топил мақсадада мувофиқлар. Раҳбарларнинг малакасини ошира бориб, уларнинг иқтисодий ва молиявий билмиларини такомиллаштириш зарур. Вазирлик жойлардаги корхоналарнинг мустақил ҳаракат қилишини доимо кузатиб бормоқда. Ҳозирча кўпчилик яратилган имкониятдан оқилона фойдалана олмаётган. Агар шу ҳол давом этаверса, Вазирликнинг боқарува усулларини янада кучайтириш эҳтимоли йўқ эмас. Жумладан, Вазирлик корхоналар тоғлан фойдани тақсимлашни йўлга солиши, марказий жамағма тузиши ва корхона эҳтижи учун маблағ ажратиши мумкин. Хуллас, йил охиригача алоқа корхоналарининг зарар кўришига барҳам бериш керак. Акс ҳолда бундай корхоналар ёпилиши мумкин.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ АЛОҚА ВАЗИРЛИГИ РАҲБАРЛИГИДА ВАЗИФАЛАР ТАҚСИМЛАШ

Ўзбекистон Республикаси Алоқа вазирининг шу йил 27 сентябрдаги буйруғига биноан Вазири ва унинг ўринбосарлари ўртасидаги вазифалар белгилаб олинди. Бу буйруқда таъкидланганидек, Алоқа вазириликнинг бўлимлари, бирлашмалар, корхоналар, ташкилотлар ишини мувофиқлаштириш, бошқарувининг самарадорлигини ошириш масалаларини зудлик билан ҳал қилишда қўл келади.

АЛОҚА ВАЗИРЛИГИДА ВАЗИФАЛАР ҚУЙИДАГИДЕК ТАҚСИМЛАНГАН:

Алоқа вазири К. Р. Раҳимов — раҳбарлар ва мутахассислар тайёрлаш, молия ва истиғболни белгилаш, ҳисоб-китоб, халқаро алоқалар ҳамда махсус бўлимлар ишини бошқаради. Вазири республика махсус алоқа туғуни, Давлат махсус хизмати, халқаро ҳисоблар ва шартномалар маркази, Тошкент электр алоқаси институти ишини бошқаради ва мувофиқлаштиради.

Вазирининг биринчи ўринбосари Т. Ғ. Раҳимов — радиоалоқа, радиоэшиттириш ва телевидение корхоналари фаолиятини мувофиқлаштириш бўшқарма, назорат-тағтиш бўшқармаси, жумҳурият радиоэшиттиришлар, радиоалоқа ва телевидение ишлаб чиқариш бирлашмаси, алоқа воситаларидан фойдаланиш корхонаси, маданият-маърифий бинолар қуриш ва улардан фойдаланиш корхонаси, электр магнитли ҳамжорлик маркази, Давлат алоқа инспекцияси, «Хабар» тармоқ газетаси, «Камалак», «Ўзвсвязьспутник» қўшма корхоналари, радиочастоталар бўйича давлат комиссияси, ҳамда давлат тилини жорий этувчи гуруҳга раҳбарлик қилади, тармоқ кенгаши масалалари билан шуғулланади.

Вазири ўринбосари В. А. Кравченко — электр алоқаси корхоналари фаолиятини мувофиқлаштирувчи бўлим, «Ўзбектелеком» концерни, Тошкент телеграф телефон станцияси, Тошкент шаҳар телефон алоқаси ва радиолаштириш бирлашмаси, халқаро электр алоқаси маркази, ҳудудий шаҳарлараро алоқа ва телевидение ишлаб чиқариш бирлашмаси, шаҳарлараро ва халқаро алоқа тармоғи маркази бошқармаси, ҳукумат алоқа хизмати,

«Ўздунробита» қўшма корхонаси ишини бошқаради.

Вазири ўринбосари Р. Ғ. Валиев — саноат ишлаб чиқариш ва инвестиция бўлими, «Промсвязь» бирлашмаси («Промсвязь» заводи, махсус ихтисослашган конструкторлик бюроси, «Инкомалоқа», «Ўзбекалоқанивест», «Алтел» қўшма корхоналари, Урганчада қуриладиган алоқа заводи дирекцияси), «Ўзвнешсвязь», «Ўзвестсвязь», «Ўзимплексалоқа» ташқи савдо фирмаси, «Комтел» қўшма корхонаси, «Сабот» корхонаси, «ТИН», «Ўзбектелеком-технология» қўшма корхоналари, давлат тасарруфидан чиқариш бўйича комиссия ва мутахассислар ишига раҳбарлик қилади.

Вазири ўринбосари М. К. Носирова — бошқарува ва мол-мулк, умумий, нормативлар ва лицензиялар бўлимлари, илмий-тадқиқот маркази, ҳарбий қисмдаги алоқа хизматини бошқариб, давлат ҳокимияти ва бошқаруви раҳбар органлари топширишларини бажаради, фуқаролар, корхоналар ва ташкилотлардан тушган хат ва шикоятларни кўриб чиқари, ҳисоблар ва шартномалар халқаро маркази, «Ўзбекистон почтаси» концернининг халқаро тақриба алмашиш борасидаги ишнинг мувофиқлаштириши, почта хизмати учун ҳақ тўлашда ишлатилган белгилар бўйича баддий кенгаши раҳбарлик қилади.

Шунингдек, Вазирликда раҳбариятнинг хизмат сифари, меҳнат таълими ёни даволашни пайтида вазифаларни бажариб туриш тартибни жорий этилди. Вазири ўринбосари Т. Ғ. Раҳимов, вазирининг биринчи ўринбосари В. А. Кравченко, унн вазири ўринбосари Р. Ғ. Валиев, вазири ўринбосари Р. Ғ. Валиев, вазири ўринбосари М. К. Носирова ва вазири ўринбосари Р. Ғ. Валиев бажариб туради.

ХИЗМАТ ТУРИ КЎПАЯДИ

Жумҳуриятдаги почта хизмати корхоналари иши ўрганилганда шунга амин бўлиш мумкин, кенинги вақтда аҳолига хизмат кўрсатиш кескин кемайиб кетмоқда. Илнинг ўтган даврида хат жўнатиш 8 баробар қисқарди. Юбортмалар жўнатиш 5,5 баробар, пул юбориш 3 баробар, шонлициномалар жўнатиш 1 баравар қисқарган.

Алоқа хизмати кўрсатишдаги тарифларнинг ошганини ўзини кўрсатмоқда. Илгаридек почта хизмати кўп бўлмаганлиги боис темир йўл орқали хат ташиш анча кемайиттириди. Аммо шунга қарамай, алоқачилар ўз хизматларининг муҳимлигини ҳис қилиб туришибди. Жумҳуриятда почта хизматини янада такомиллаштириш борасида «Ўзбекистон почтаси» концерни ишлаб чиққан тадбирларда алоқа туғуналари ва бўлимларига почта хизмати турларини кўпайтириш ҳамда хизмат сифатини ошириш тавсия этилди.

ДОИМО ЭЪТИБОРДА

Мамлакатимизда қариялар, болалар ва аҳолининг кам даромадли тоифасига таъхирлик қилиш муҳим савналади. Бу борада почта ходимлари ҳам анқ иш режаларини тузиб олишган. Кейинги пайтда ҳукуматимиз белгилаётган тадбирларга кўра, нафақа ва ёрдам пуллари тарқатиш ҳажми кескин ошди.

Йил давомида ҳисобда турган 2 миллион нафақагўрага 180 миллиард сўм тақабилди. Ўзбекистонда фаолият кўрсаттабган 195 алоқа туғуни ва 3466 бўлим ходимлари ҳар кун хайри юмуш билан шуғулланишмоқда. Почтанинг нафақагўрликка ёни кўп боғлиқ оилага ҳар гал қадам қўйиши қувонарли ҳождир. Бир сўз билан айтганда, кўп сонли почтачилар бу ишни жон-дилдан бажаришмоқда.

ЭҲМ билан мулоқот.

ДУНЁ ТИНЧЛИГИНИ ЁШЛАР ЯРАТАР

ТОШКЕНТ ТЕЛЕМИНОРАСИДА МУЛОҚОТ

Тошкент телеминораси Марказий Осиёдаги энг баланд замонавий қурилма ҳисобланади. У кўпқиррали мақсадлар учун мўлжаллангандир. Ундаги телевидение ва радиотелефон, радиореле ва бошқа замонавий алоқа воситалари ҳар хил баландликда жойлашган. Миноралардаги метеорология станция халқ хўжалигига зарур ахборотларни мунтазам бериб туради. Пойтахт аҳолиси ва унинг меҳмонлари кўҳма Тошкентни қуш парвози баландлигидан томоша қилишиб, «Коинот» ресторанида музур қилиб дам олишлари мумкин. Ана шу жаҳатлари ва унинг 375 метрлик баландлиги ҳисобга олиниб, Тошкент телеминораси Бутундунё Улжан миноралари

Федерациясига қабул қилинди. Ҳозирги кунда бундай миноралар сони 18 га етди. Тошкент телеминораси — Торонто (Канада), Останкино (Москва), Эмпайр стейт болдинг (Нью-Йорк) минораларидан кейин фахрли турғини ўрнини эгаллайди. Эндилмасда мустақил Ўзбекистон байроғи федерация ташкилотчиси — Эйфель минорасида ҳилпараз турибди. Улкан минораларда вақт-вақт билан турди анжуманлар ўтказиб турилади. Минораларда телекуриқлар, спорт мусобақалари, бридж ўйини, Ўйлашган Миллатлар Ташкилоти томонидан Лотин Америкасида ўтказилган ноёб ҳайвонларни муҳофаза этиш йўлидаги ҳаракатларга ҳайрихоҳлик

билдириш телекуриғи ва ҳоказолар шулар жумласидандир. 1992 йилги анжуман «Келинг, бир галлашиб олайлик» шiori остида ўтказилган эди. Шу кун Тошкент телеминорасидан 500 дан ортиқ дунё шаҳарлари билан инқи томонлама радиоалоқа ўрнатилди. Бу ер кура расидаги кўплаб радиоалоқа ишиқозларидан катта қизиқиш уйғотди. Бу йил ҳам шундай анжуман 16-17 октябрь кунлари «Дунё тинчлигини ёшлар яратар» шiori остида ўтказилди. Ҳамма телеминораларда бундай анжуманлар кенг жамоатчилик иштирокида ўтказилади. Унинг очилишида олий мансабга эга бўлган давлат арбоблари қатнашади.

Бу сафарги байрамни ташкил этишда Тошкент шаҳар ва Юнусобод тумани ҳокимиятлари катта ёрдам берилди. Телеминоранинг 215 метрлик баландлигида жойлашадиган жамоа радиостанциясидан ташқари, Олмалиқдаги «Кимёгар» маданият саройи қоидадаги радиостанцияси ва алоқа коллежи радиостанцияси ҳаваскорлари улкан миноралардаги тенгдошлари билан мулоқот ўтказишади. Бундай байрамлар ёшларда катта қизиқиш уйғотиб, алоқачи касбига, техникавий ижодга меҳр уйғотса ажаб эмас. У. ҚОДИРОВА, Тошкент телеминораси бошдиги

Крейг МАКРЕЙ:

ЎЗБЕКИСТОН— СЕҲРЛИ ДИЁР

Эркин ижтимоий-сиёсий муносабатларнинг борган сари ривожланиб бораётганлиги жаҳоннинг кўпгина давлатларида Ўзбекистонга бўлган қизиқишни кучайтирмоқда. Ҳозирча илмий изланишлар, маданият соҳаларини қамраётган бундай алоқалар яқин келажакда халқ дипломатиясига айлана ажаб эмас.

Хорижий фуқароларнинг туриш-турмушига газетковлар ҳам беварқ қарашмаса керак. Шунинг ҳисобига олиб, муҳимимиз Тошкентдаги Жаҳон тиллари университетига фаолият кўрсатиб, илмий-тадқиқот ишларини олиб бораётган америкалик олим Крейг Макрей билан учрашди.

— Ўзбекининг одати — аввал танишиш, жавоб Крейг...

— Одий қилиб «Крейг» десангиз ҳам бўлаверди. Мен 1952 йили АҚШнинг Массачусетс штатидаги Бостон шаҳрида туғилдим. Америкаликлар сизлар сингари анчайин ўтроқ ҳаётни ёқтиришмайди. Иш, турмуш ташвиши қайққа жабл қилса, ўша томонга кетаверамиз. Шунинг учун ҳаётим бошқа шаҳарлар, штатларда кечди десам ажабланманг. Бунинг саргардонлиги деб ҳам тушулманг. Бу тақдир тақозоси. Шундай қилиб, ўсган жойим Мэн штатига тўғри келди. Маълумотим олий. Мэн дорилфундунидаги аспирантурага тугатгач, мастер бўлганман. Мастер дегани сизлардаги фан номзодидан кўра сад кичикроқ даража. Ҳозир бўлса докторлик ишим устида тадқиқот олиб бормоқдаман. Асосий мақсадим — Ўзбекистондаги мусиқа санъати хусусиятларини тадқиқ қилиш ва тегишли илмий ҳудудларни чиқариш.

— Олисдаги бир мамлакат маданияти билан қизиққан одамни ўша ёққа жўнатиш учун сайёҳаракат қилган давлатнинг фуқароварлигига таянмай иложимиз йўқ.

— Менинг бу ёққа келишимни илмий-тадқиқот ишларида беғариз ёрдам берувчи «АИРЕКС» ташкилоти таъминлади. Тўғриси, шу нотижорат ташкилоти ўлкадан ташқирда голиб чиққанидан учун Ўзбекистонга келиб ишлаш имконияти туғилди.

— Минг эшитгандан бир бориб кўраган афвол, дейишди. Бизнинг мамлакатимиз тўғрисида нима дея оласиз?

— Очигини айтсам, мен дурустинга ривожланган мамлакатга бораётиман, дея ўйламаган эдим. Бу ерга келганимдан сўнг умумий маданияти жуда тараққий қилган давлатда эканлигини ҳис қилдим.

Шу билан бирга Ўзбекистон эндигина палак отаётган ёш давлатга ҳам ўхшаб кетади. Нима бўлганда ҳам, бир пайтлар жаҳон маданияти бешитини тебратган мамлакат энди яна ўша даражага етиш имконига эгалиги кўриниб турибди.

— Одамларимиз-чи, одамлар...

— Ҳамма бозор бир бозор, деб ўзбеклар тўғри айтган. Сизларда ҳам турфа одамлар бор экан. Аммо ҳаммага хос бир хислатни кузатдим: меҳмондўстлик ва янгиллик, дунёни билишга чанқоқлик. Таъба, ҳеч эринмай, қийналмай меҳмон кутини жойига қўйишди. Меҳмон истак билдирса худди юлдузни ҳам олиб тушишди-я. Офариш!

— Нима, сизлар меҳмон кутмайсизларми?

— Қутамиз. Бироқ меҳмонга алоҳида эътибор, кўп вақт ажрата олмаймиз. Меҳмон отангдан улуг деган гал бизларда йўқ. Ҳали айтганимдай биз — америкаликлар хонаинини бўлиб ўтиришга қўйишмаганмиз.

— Таассуротлардан ташқари ҳеч нарсага эга бўлдингизми? Одатларимизга қўйишганимиз, бирон-бир нарсани ўрганингизми?

— Ҳа, ҳа. Масалан, ош қилишни ўргандим. Лекин охириги марта қилган ошим яқин бўлмади. Гўшнинг эсинини сотиб олибман, ҳидланиб қолган экан.

— Бизнинг қасобларимиз чет элликлар билан ҳазиллашгани ёқтиришди. Энди гўшт олишда ишқироқ бўласиз-да. Ишқилдиб, хотинингиздан дакии эшитмадингизми?

— Йўқ, нега энди? Овқатни кўпичча ўзим тайёрлайман.

— Кечирасиз, Крейг, овқатни сиз

тайёрласангиз, хотинингиз нима қилади? Кир ювиш, уйни йиғиштириш каби «майда» хўжалик ишларини ким қилади?

— Ҳа, баъзан келиннингиз ҳам ёрдамлашади. У асосан боламизга қарайди. Мана, Макс деган ўғилчамиз бор.

Америкача турмуш тарзи шундай шакллангани, аёлларнинг уйдаги меҳнати жуда ҳам енгиллаштирилган. Овқат қилиш, масалан, аёллар меҳнати доирасидан чиқиб кетган. Чунки овқат ярим тайёр ҳолда дўконларда сотилади, олиб келиб қозонга ташласангиз бас. Кир ювиш, уй тозалаш — техника иши, болалар бўлса боғчада боқилади. Аёлларимиз шунинг учун кўпичча ишлайдилар. Ижтимоий «мажбурот» сифатида бизда аёлнинг эркакдан фарқи жуда кам. Нима, сизга эриш туюлдим?

— Ҳарқалай, биз тараққийнинг бу жиҳатларини чуқур фикрлаб, тубига етишимиз керакка ўхшайди. Аммо умумий тараққийёт қонуниларига кўра биз ҳам сизлар эришган маданият сарни борсак керак деб ўйлайман.

— Албатта. Мана, ўзбек тўйларини олинг. Бир неча марта у тўйларда қатнашдим ва шундай ҳулосага келдим: ўзбек тўйлари америка тўйларига ўхшайди. Камгина фарқи бор. Чунки, биз тўйларни фақат махсус жойларда (уйда эмас) ўтказамиз. Яна бир жиҳат, бизнинг тўйларда эркаклар ва аёллар аралашиб ўтираверишади. Ўзбек тўйларида эса ундай эмас экан — аёл ва эркак алоҳида ўтирашади.

— Крейг, бунга вақтингизни қандай ўтказасиз?

— Валери (хотиним) ва Макс билан суҳбатлашаман. Мусиқага оид китобларни ўқийман. Бадиий адабиётдан фақат эртақларни ўқийман. Тилингиз жуда нозик, ҳали кўп нарсани тушунаймаман...

— Ўзбекларга тилакларингиз борми?

— Ўзбекистон — сеҳрли диёр. Ўзбеклар — улуг миллат. Ҳамма фуқароларингиз орузларига етишсин.

Суҳбатдош

Фазлиддин МАМАРАСУЛОВ

Хурматли газетковлар! Инглиз Крейг Макрейннинг Ўзбекистонга келишини таъминлаган Халқаро тадқиқотлар ва айирбошлар бўйича Америка Кенгаши («АИРЕКС») ҳар йили ўтказадиган таловда унга аъзо бўлган давлатларнинг барчасидан ёш олимлар иштирок этади, чунки бу ташкилот илмий-тадқиқот ишларида ёрдам беришни кўзда tutади. Маълумки, Ўзбекистон ҳам «АИРЕКС» аъзоси, Шунинг учун ҳар бир йилдорли ёш олим бу нуфузли ташкилот ишида қатнашини мумкин. Мурожат қилишни истовчилар учун «ХАБАР» тахририятида маъқур кенгашнинг жаҳон мамлакатларидаги ваколатхона адреслари ва бу ташкилот тўғрисидаги тўлиқ ахборот мавжуд.

БИЛАСИЗМИ?

1846 йилда rassom Жон Банвард «Миссисипи пано-рамаси» деган жуда катта расми ишлади. Узунлиги 150 метр, эни 3.6 метр бўлган бўз материалга ишланган бу расмда Миссисипи дарёси ҳаётига оид жуда кўп манзаралар акс эттирилган.

1827 йил, апрель ойида «Кюрасао» кемасида тарихда биринчи бўлиб Атлантика океанидан сузиб ўтилди. Кема Роттердам соҳилидан чиқиб, океан бўйлаб Фарбий Ҳиндистон томон 22 кун сузди.

Узунлиги 38 метр, сув сифими 438 тонна бўлган бу ёғоч кема 1826 йили Шотландиянинг Данди верфида қурилган.

Халқаро авиация федерацияси маълумотларига қараганда, Ой модули соатига 39665,6 километр тезликда Ой томон парвоз қилган. Бу кўрсаткич тамомий бошқа жисмлар орасида (жумладан инсон танаси ҳам) биринчи бўлиб эришилган энг юқори тезлик ҳисобланади. 1823 йилдан эътиборан тезлик рекордлари рўйхат қилина бошлаганда энг юқори кўрсаткиччи ҳарбий техника во-ситалари олганди. Чунки, оддий миллигондан отилган ўқ секундига 2130 метр тезликда ҳавода учини қайд этилган.

А. АЛИЕВ тайёрлаган

• Китоб жавонингизга ВАТАН БИЛАН УЧРАШУВ

Бугун биз муҳожирлар деб атаётган миллатдошларимизнинг кўпчилиги сўсализм деб аталган ғайринисоний тузумнинг номақбул сиёсати босиб Ватанимиз тарқ этишга мажбур бўлишган. Туркистонда қамбагаларни қолдириб, «яланго-ёқлар салтанатини» тузган бир тўп сиёсатдон шўрочилар уларни ўз юртиларига сиғирмадилар. Елғиз айбу гуноҳлар — бой бўлганликларидан. Энг даҳшатлиси — муҳожирликни ихтиёр этганлар сон-мингта эди. Қарийб 72 йил мобайнида хориждаги ватандошларимиз Афғонистон, Покистон, Туркия, АҚШ, Саудия Арабистон, Олмония каби мамлакатлар тупроғида яшадилар. Бегона юртларда уларнинг тақдирлари қандай кечган эди! Қандай, қай йўсинда умргузвонлик қилдилар! «Ватангадо», «ватуфруш», «бойликка учган», «сотқин» дея қоралаб келинган муҳожирлар аслида қимлар эди! Исом Усмон ва Алихон Шерматнинг «Меҳнат» нашриётида чоп этилган «Ҳижрон» китобидан юқоридаги саволларга жавоб топиш мумкин. Унда ватандошлар билан уюштирилган суҳбатлар ўрни олган.

Ўзга юртларда мусибатли ҳаётнинг оғир синовлари остида яшган миллатдошларимизнинг тақдирини гошда чингал ва ачинарли. Келажакка бўлган умид, ҳаётга чанқоқлик, мустақкам сабот ва ирода уларни ҳар қандай тўсиқни енгиб

ўтиб яшашга ундагани аниқ.

Китобни варақлар экансиз, бир инсон ҳаётини баён қилиш орқали кечаги кунимиз, бугунимиз ва келажак ҳолис ва ҳаққоний таҳлил этилганга гувоҳ бўласиз. Муаллифлар хорижлик миллатдошларимизнинг кечирган кунлари, яшаш тарзлари ҳақида ўқувчиларни огоҳ этишади.

Бундан ташқари, «Ҳижрон» ўқувчилар учун хорижга очилган илк эшиклардан биридир. Яқин кунларга қадар барча алоқалар узиб қўйилгани босиб чет элликлар ҳаёти, урф-одатлари, маданиятлари юртдошларимизга деярли қоронғу эди. Энди-энди «худудан юз ўйрган мустабид жамияти (А. Солженицин ибораси) бизни 72 йил давоминда олдинга эмас, балки орқага — маънавиятсизлик, қуллик, қашшоқлик ботқоғи томон бошлаганига огоҳ бўлаётимиз.

Мақола қаҳрамонларининг кўпчилиги мусибат энағалик қилган ижодкорлар. Масалан; АҚШда яшовчи Булоқ Боши ва Саудия Арабистонда умргузвонлик қилаётган Камол Андожоний (Тошқин) кўпчиликка таниш шоирлар, Олмонияда истиқомат қилувчи Ҳусан Иброҳим олим ва журналист сифатида бир неча йиллар «Озодлик» радиостанциясида хизмат қилган. Алихон Орфхон (Туркия), Қодир Озолтой (Туркия), Камол Бобқурбонлар (АҚШ) эса тижоратчиликни касб этишган. Улар

тақдирдаги ўзаро муштараклик турли сабабларга кўра отамакандан бош олиб кетиб, узоқ йиллар Ватан ҳижронинда яшганларида кўрилади. «Миллий мактабимиз бўлмаган, фарзандларимиз туркча ўқишга мажбур бўлишди. Уйда ўзбекча сўзлашганимиз канда қилмадик. Зеро, тилни йўқотиш миллатни йўқотиш билан баравар эканлигини яқин билардик», дейди Туркияда истиқомат қилаётган миллатдошимиз Қодир Озолтой. Ҳа, улар ўз тилларини, урф-одатларини нечоғлик оғир шароитга қарамай унутмадилар. АҚШда яшавган Камол Бобқурбон таъбири билан айтганда, «Тилни ва адабиётини йўқотган шахс ватанидан ҳам маҳрум» бўлишини яқин билганлар.

Истиқлол босиб дунёнинг тўрт тарафига тарқаб кетган муҳожир миллатдошларимиз она-Ватанларига қайтиш шарофига муяссар бўлдилар. Юрт тупроғини кўзларига тўтиб этиб, яратганга шукроналар қилаётган миллатдошларимизни кўриб, Ватан туйғусининг нақадар улугвор эканлигини ҳис қиламиз. Зеро, «Ҳижрон» нафақат хориждаги муҳожир миллатдошларимиз соғинчу изтироблари, она-юрт билан учрашуваринингиз эмас, балки бизнинг ҳам дарду-армонларимизни, давримизнинг оғриқли нуқталарини ўзимда ифода этиши билан ҳам қимматли манба ҳисобланади.

Ю. РАСУЛ

Ҳаяжонли дақиқалар...

Суратчи С. МАҲКАМОВ

ЭАНГОРИ КҮРНИГИ

ДУШАНБА СЕШАНБА

18 ОКТАБРЬ
 ● УзТВ I
 17.55 Кўрсатувлар тартиби.
 18.00 «Бугун». Ахборот кўрсатуви.
 18.10 «Болалар меҳмонхонаси».
 18.45 «Чингиз Аҳмаров». Телефильм.
 18.55 Эълонлар.
 19.00 «Ўзбекистон» ахбороти [рус тилида].
 19.20 Эълонлар.
 19.25 «Най навоси». Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист М. Муҳамедов.
 19.55 «Осейшталки ҳимоясида».
 20.10 Оқшом эртаклари.
 20.25 Эълонлар.
 20.30 «Ўзбекистон» ахбороти.
 21.00 «Театр оламид». Ғарб ва Шарқ театрлари фестивали олдидан.
 21.40 «Булоқлар кўз очганда...». Хоразм вилоятидан кўрсатуви.
 22.20 «Тоғларнинг гули ўзгача». Телефильм.
 22.40 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● УзТВ II
 19.00 «Ўзбекистон» ахбороти [рус тилида].
 19.20 «Нафосат оламид». Телефильм.
 19.30 «Лазза». Хабарлар.
 19.50 «Ассалому алайкум».
 20.30 «Билиб кўйган яхши».
 21.10 «Лазза». Хабарлар.
 21.25 «Соғдат қиссаси». Бадний фильм.
 ТЕЛЕТОМОШОВАНЛАР ДИҚҚАТИГА!
 Профилактика муносабати билан душанба, 18 октябр кунини «Орбита IV» кўрсатуви соат 15.00 дан «Дубль IV» кўрсатуви соат 16.30 дан бошлаб кўрсатилади.

● «ОРБИТА IV»
 15.00 Янгилıklar [сурдо таржимаси билан].
 15.20, 18.20, 21.20, 00.35 — Кўрсатувлар тартиби.
 15.25 «Телеманик».
 16.10 «Муслиқ башорат».
 16.40 «Истеъодлар ва муҳлислар».
 18.00 Янгилıklar [сурдо таржимаси билан].
 18.25 «Музоғраф».
 18.45 «Ғола».
 19.15 «Хужоқлар ва тақдирлар».
 19.25 «Ҳафтаинг акс студияси».
 19.55 «МХАТ мактаб-студияси: кеча, бугун, эртага».
 20.40 Хайрли тун, кичкинтойлар!
 20.55 Эълонлар.
 21.00 Янгилıklar.
 21.25 «Туркуш кичир-кичирлар».
 21.55 «Спорт уик-энди».
 22.10 «Сериалнинг».
 23.00 «Сериалнинг».
 24.00 Янгилıklar.
 «Янги студия» танштирадиги:
 00.40 «Монтаж».
 01.40 «Кинир-кишиқ эфир».
 01.55 «Бомонд».
 02.15 «Истеъодлар».
 02.30 «ТВ-Х».

● «ДУБЛЬ IV»
 РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
 16.30 Янгилıklar.
 16.40 «Сотбис» Москвада.
 17.00 «Куттарши хизмати 911».

18.00—20.10
 ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
 РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
 20.10 Россиянинг телевизион театри. «Беҳлолат кун хроникаси».
 20.50 Мультфильм.
 21.00 Бушама кунни детантива «Анаи страйп» танштирадиги: «Кочоқ» Бадний фильм.
 «Криминал ҳодисалар» туркуманда.
 22.00 Туркия телевидениеси. Хабарлар.
 22.20 «Юлдузлар билан суҳбат».
 22.25 Спорт кўрсатуви.
 22.35 «Ҳақиқат оилари».
 22.40 «Тазиниланг кўшиқлар» (А. Галич). Хужикатли фильм.
 24.00 Россия телевидениесининг сара асарлари. «Дастлабки лина» хонкинатчи ҳақида қисса».

18.00—20.10
 ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
 РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
 20.10 Россиянинг телевизион театри. «Беҳлолат кун хроникаси».
 20.50 Мультфильм.
 21.00 Бушама кунни детантива «Анаи страйп» танштирадиги: «Кочоқ» Бадний фильм.
 «Криминал ҳодисалар» туркуманда.
 22.00 Туркия телевидениеси. Хабарлар.
 22.20 «Юлдузлар билан суҳбат».
 22.25 Спорт кўрсатуви.
 22.35 «Ҳақиқат оилари».
 22.40 «Тазиниланг кўшиқлар» (А. Галич). Хужикатли фильм.
 24.00 Россия телевидениесининг сара асарлари. «Дастлабки лина» хонкинатчи ҳақида қисса».

● «ОРБИТА IV»
 6.00 Янгилıklar.
 6.35 Эрталабки гимнастика.
 6.45 «Тонг».
 9.00 Янгилıklar.
 9.20 «Ҳақиқат».
 9.40 «Оддий Мария». Кўп сериали телевизион бадний фильм премьераси.
 19.05 «Оддий Мария». Кўп сериали телевизион бадний фильм премьераси.
 19.55 «Маузур».
 20.40 Хайрли тун, кичкинтойлар!
 20.55 Эълонлар.
 21.00 Янгилıklar.
 21.25 «КТВ-1» ҳамда «Франс интернациональ» канали режиссёр Клод Шаброль фильмлари ретроспективасини танштирадиги: «Жюнквор улакони». Бадний фильм премьераси [Франция].
 23.20 «Матбуот-экспресс».
 23.35 «1993 йил кўшиқлари».
 23.50 «Соғлом бўлай десангиз...».

● «ДУБЛЬ IV»
 РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
 8.30 Ишбилармон кишилар даври.
 9.00 «Ҳақиқат оилари».
 12.10 Хонаки эфир. «Ғалати одамлар». Бадний фильм.
 13.40 «Деҳқонларга таалуқли масала».
 14.05 Кундузги сеанс. «Мантаб Шайхат болалар учун ўйинлар». Бадний фильм.
 15.30 Мульти-пулти.
 15.40 «Бол» теледаниси.
 16.10 Кичкинтойлар учун янгилıklar.
 16.25 «Рост» студияси. «Тонлабларнинг».
 16.55 Санкт-Петербург балети.
 17.25 «Арабески». Бирлашган Араб Амирликларида саҳнат.

18.00—20.05
 ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
 РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
 20.05 Мотополия бўйича жаҳон чемпионати. АҚШ Гран-при.
 21.00 Хонаки эфир. «Санта-Барбара». Кўп сериали бадний телефильм премьераси.
 23.20 Спорт кўрсатуви.
 22.00 Туркия телевидениеси. Хабарлар.
 22.20 «Юлдузлар билан суҳбат».
 22.25 «Назалар даврасида».
 23.40 Хайрли телевизион тақдир.
 «Трансросфидир».

ЧОРШАНБА

20 ОКТАБРЬ
 ● УзТВ I
 6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!».
 6.40 «Соғлом бўлай десангиз...».
 7.00 «Ўзбекистон» ахбороти.
 7.30 «Озода, гўзал ўлкам». Концерт.
 7.50 «Сакизоёқчалар». Мультфильм.
 8.00 Дунё воқеалари.
 8.30 «Билиб кўйган яхши».
 8.40 «Ўзбекистон» ахбороти [рус тилида].
 8.50 «Соғлом бўлай десангиз...».

9.00 Республика газеталарининг шарҳи.
 9.10 «Эния, Эниула». Бадний фильм.
 10.30 Укув кўрсатуви. Ботаника. Хужайранинг ўсиши ва бўлиниши.
 11.00 «Уорлднет» телекомпаниясининг янгилıkları (АҚШ).
 11.15 Болалар учун. «Сехри оҳанглари».
 11.55 Кўрсатувлар тартиби.
 12.00 «Бугун». Ахборот кўрсатуви.
 18.10 «Иқтисодий ислоҳот — давр талаби».
 18.25 «Фан ўқилари».
 18.55 Эълонлар.
 19.00 «Ўзбекистон» ахбороти [рус тилида].
 19.20 Эълонлар.
 19.25 «Мерос». Ал Бухорий.
 20.00 «Гуллар юртнинг дурдоналари». Телефильм.
 20.10 Оқшом эртаклари.
 20.25 Эълонлар.
 20.30 «Ўзбекистон» ахбороти.
 21.00 «Хораман, пахтакорлар!».
 21.45 «Кўшма кўрсатуви».

● УзТВ II
 19.00 «Ўзбекистон» ахбороти [рус тилида].
 19.20 «Кўшма кўрсатуви».
 20.00 «Спрунт».
 20.25 «Тоқсонет: шахар юмушлари».
 21.25 «02» тўқинида.
 21.45 «Кўзин толқилари».
 Бадний фильм.

8.00 «Кўноқ болалар».
 8.20 «Ўзбекистон деа атлари». Телефильм.
 8.30 «Ўзбекистон» ахбороти [рус тилида].
 8.50 «Соғлом бўлай десангиз...».

9.00 Матбуот саҳифаларида [рус тилида].
 9.10 «Баҳосиз дарс». Бадний фильм.
 10.15 «Уорлднет» телекомпаниясининг янгилıkları (АҚШ).
 10.30 Укув кўрсатуви. Табиатшунослик.
 11.00 «Ешлик» студияси. «Талабалик йиллари».
 16.55 Кўрсатувлар тартиби.
 17.00 Футбол бўйича Ўзбекистон чемпионати. «Пахтакорлар» — «Чирчиқ». 2-тайм. «Пахтакорлар» Марказий ўйингоҳидан олиб кўрсатилади.
 17.45 «Тобол ўймақорлиги». Телефильм.
 18.00 «Бугун». Ахборот кўрсатуви.
 18.10 «Ислоҳот оидмлари».
 18.40 «Унутилган ўйинлар». Телефильм.
 18.55 Эълонлар.
 19.00 «Ўзбекистон» ахбороти [рус тилида].
 19.20 Эълонлар.
 19.25 «Тилга эйтиб».
 20.00 «Тошкентда куз». Телефильм.
 20.10 Оқшом эртаклари.
 20.25 Эълонлар.
 20.30 «Ўзбекистон» ахбороти.
 21.00 «Йисон ва қонун».

21.40 Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист Раҳматжон Қўрбон концерт.
 22.30 «Кино. Кино. Кино».
 23.30 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● УзТВ II
 19.00 «Ўзбекистон» ахбороти [рус тилида].
 19.20 Болалар учун. «Табасум».
 19.50 «Хива». Телефильм.
 20.00 «Пулси». Хабарлар.
 20.15 «Тошкент оқшомлари».
 21.30 «Пулси». Хабарлар.
 «ОМАД» танштирадиги:
 21.45 Эълонлар. «Киноингоҳ».

● «ОРБИТА IV»
 5.55, 15.20, 21.20, 00.35 — Кўрсатувлар тартиби.
 6.00 Янгилıklar.
 6.35 Эрталабки гимнастика.
 6.45 «Тонг».
 9.00 Янгилıklar.
 9.20 «Оддий Мария». Кўп сериали телевизион бадний фильм премьераси.
 10.10 Футбол. Европа чемпионатининг кубоғи, 1/8 финал. «Лех» [Познань, Польша] — «Спартак» [Москва, Россия]. 2-тайм. Польшадан кўрсатилади. Тансафус пайтда [00.05] — Янгилıklar.
 01.30 «МТВ».
 02.30 Илҳамат бўйича жаҳон биринчилигида.
 02.45 «Матбуот-экспресс».

● «ДУБЛЬ IV»
 РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
 8.30 Ишбилармон кишилар даври.
 9.00 «Тонг» концерт.
 9.15 Христианлар учун кўрсатуви.
 9.45 Мульти-пулти.
 9.55 Е. Бутушениннинг кинодий начаси.
 10.35 «Маэрифт мевалари».
 11.40 «Ностальжи» — барча аҳолининг муносибати.
 12.10 Хонаки эфир. «Санта-Барбара». Кўп сериали бадний телефильм. 23-серия.
 13.15 «Хали англанган конот».
 13.45 «Деҳқонларга таалуқли масала».
 14.10 Кундузги сеанс. «Шафак» Бадний фильм.
 15.35 Трансросфидир.
 16.20 «Телегазета».
 16.25 Кичкинтойлар учун янгилıklar.
 16.40 «Рост» студияси. «Арт».
 17.10 Мульти-пулти.
 17.30 «Рус кинозатомаси».

18.00—19.55
 ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
 РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
 19.55 Хонаки эфир. «Санта-Барбара». Кўп сериали бадний телефильм премьераси.
 23-серия.
 20.45 «0 минут». Си-Би-Эс ва Россия телевидениесининг кўрсатуви.
 21.45 Криминал хабарлар эфирини.
 22.00 Туркия телевидениеси. Хабарлар.
 22.20 «Юлдузлар билан суҳбат».
 22.25 Спорт кўрсатуви.
 22.30 «/ клуб».
 22.35 «Вики» тангалорларини.
 00.10 Футбол. УЕФА кубоғи. 1/16 финал. «Айнтрахт» — «Днепр». Германиядан кўрсатилади.
 22.20 «Юлдузлар билан суҳбат».
 22.25 Спорт кўрсатуви.
 22.30 «/ клуб».
 22.35 «Вики» тангалорларини.
 00.10 Футбол. УЕФА кубоғи. 1/16 финал. «Айнтрахт» — «Днепр». Германиядан кўрсатилади.

● «ОРБИТА IV»
 6.00 Янгилıklar.
 6.35 Эрталабки гимнастика.
 6.45 «Тонг».
 9.00 Янгилıklar.
 9.20 «Ҳақиқат».
 9.40 «Оддий Мария». Кўп сериали телевизион бадний фильм премьераси.
 19.05 «Оддий Мария». Кўп сериали телевизион бадний фильм премьераси.
 19.55 «Маузур».
 20.40 Хайрли тун, кичкинтойлар!
 20.55 Эълонлар.
 21.00 Янгилıklar.
 21.25 «КТВ-1» ҳамда «Франс интернациональ» канали режиссёр Клод Шаброль фильмлари ретроспективасини танштирадиги: «Жюнквор улакони». Бадний фильм премьераси [Франция].
 23.20 «Матбуот-экспресс».
 23.35 «1993 йил кўшиқлари».
 23.50 «Соғлом бўлай десангиз...».

● «ДУБЛЬ IV»
 РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
 8.30 Ишбилармон кишилар даври.
 9.00 «Ҳақиқат оилари».
 12.10 Хонаки эфир. «Ғалати одамлар». Бадний фильм.
 13.40 «Деҳқонларга таалуқли масала».
 14.05 Кундузги сеанс. «Мантаб Шайхат болалар учун ўйинлар». Бадний фильм.
 15.30 Мульти-пулти.
 15.40 «Бол» теледаниси.
 16.10 Кичкинтойлар учун янгилıklar.
 16.25 «Рост» студияси. «Тонлабларнинг».
 16.55 Санкт-Петербург балети.
 17.25 «Арабески». Бирлашган Араб Амирликларида саҳнат.

18.00—20.05
 ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
 РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
 20.10 Россиянинг телевизион театри. «Беҳлолат кун хроникаси».
 20.50 Мультфильм.
 21.00 Бушама кунни детантива «Анаи страйп» танштирадиги: «Кочоқ» Бадний фильм.
 «Криминал ҳодисалар» туркуманда.
 22.00 Туркия телевидениеси. Хабарлар.
 22.20 «Юлдузлар билан суҳбат».
 22.25 Спорт кўрсатуви.
 22.35 «Ҳақиқат оилари».
 22.40 «Тазиниланг кўшиқлар» (А. Галич). Хужикатли фильм.
 24.00 Россия телевидениесининг сара асарлари. «Дастлабки лина» хонкинатчи ҳақида қисса».

● «ОРБИТА IV»
 6.00 Янгилıklar.
 6.35 Эрталабки гимнастика.
 6.45 «Тонг».
 9.00 Янгилıklar.
 9.20 «Оддий Мария». Кўп сериали телевизион бадний фильм премьераси.
 10.10 Футбол. Европа чемпионатининг кубоғи, 1/8 финал. «Лех» [Познань, Польша] — «Спартак» [Москва, Россия]. 2-тайм. Польшадан кўрсатилади. Тансафус пайтда [00.05] — Янгилıklar.
 01.30 «МТВ».
 02.30 Илҳамат бўйича жаҳон биринчилигида.
 02.45 «Матбуот-экспресс».

● «ДУБЛЬ IV»
 РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
 8.30 Ишбилармон кишилар даври.
 9.00 «Ҳақиқат оилари».
 12.10 Хонаки эфир. «Ғалати одамлар». Бадний фильм.
 13.40 «Деҳқонларга таалуқли масала».
 14.05 Кундузги сеанс. «Мантаб Шайхат болалар учун ўйинлар». Бадний фильм.
 15.30 Мульти-пулти.
 15.40 «Бол» теледаниси.
 16.10 Кичкинтойлар учун янгилıklar.
 16.25 «Рост» студияси. «Тонлабларнинг».
 16.55 Санкт-Петербург балети.
 17.25 «Арабески». Бирлашган Араб Амирликларида саҳнат.

18.00—20.05
 ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
 РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
 20.10 Россиянинг телевизион театри. «Беҳлолат кун хроникаси».
 20.50 Мультфильм.
 21.00 Бушама кунни детантива «Анаи страйп» танштирадиги: «Кочоқ» Бадний фильм.
 «Криминал ҳодисалар» туркуманда.
 22.00 Туркия телевидениеси. Хабарлар.
 22.20 «Юлдузлар билан суҳбат».
 22.25 Спорт кўрсатуви.
 22.35 «Ҳақиқат оилари».
 22.40 «Тазиниланг кўшиқлар» (А. Галич). Хужикатли фильм.
 24.00 Россия телевидениесининг сара асарлари. «Дастлабки лина» хонкинатчи ҳақида қисса».

● «ОРБИТА IV»
 6.00 Янгилıklar.
 6.35 Эрталабки гимнастика.
 6.45 «Тонг».
 9.00 Янгилıklar.
 9.20 «Оддий Мария». Кўп сериали телевизион бадний фильм премьераси.
 10.10 Футбол. Европа чемпионатининг кубоғи, 1/8 финал. «Лех» [Познань, Польша] — «Спартак» [Москва, Россия]. 2-тайм. Польшадан кўрсатилади. Тансафус пайтда [00.05] — Янгилıklar.
 01.30 «МТВ».
 02.30 Илҳамат бўйича жаҳон биринчилигида.
 02.45 «Матбуот-экспресс».

8.00 «Кўноқ болалар».
 8.20 «Ўзбекистон деа атлари». Телефильм.
 8.30 «Ўзбекистон» ахбороти [рус тилида].
 8.50 «Соғлом бўлай десангиз...».

9.00 Матбуот саҳифаларида [рус тилида].
 9.10 «Баҳосиз дарс». Бадний фильм.
 10.15 «Уорлднет» телекомпаниясининг янгилıkları (АҚШ).
 10.30 Укув кўрсатуви. Табиатшунослик.
 11.00 «Ешлик» студияси. «Талабалик йиллари».
 16.55 Кўрсатувлар тартиби.
 17.00 Футбол бўйича Ўзбекистон чемпионати. «Пахтакорлар» — «Чирчиқ». 2-тайм. «Пахтакорлар» Марказий ўйингоҳидан олиб кўрсатилади.
 17.45 «Тобол ўймақорлиги». Телефильм.
 18.00 «Бугун». Ахборот кўрсатуви.
 18.10 «Ислоҳот оидмлари».
 18.40 «Унутилган ўйинлар». Телефильм.
 18.55 Эълонлар.
 19.00 «Ўзбекистон» ахбороти [рус тилида].
 19.20 Эълонлар.
 19.25 «Тилга эйтиб».
 20.00 «Тошкентда куз». Телефильм.
 20.10 Оқшом эртаклари.
 20.25 Эълонлар.
 20.30 «Ўзбекистон» ахбороти.
 21.00 «Йисон ва қонун».

21.40 Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист Раҳматжон Қўрбон концерт.
 22.30 «Кино. Кино. Кино».
 23.30 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● УзТВ II
 19.00 «Ўзбекистон» ахбороти [рус тилида].
 19.20 Болалар учун. «Табасум».
 19.50 «Хива». Телефильм.
 20.00 «Пулси». Хабарлар.
 20.15 «Тошкент оқшомлари».
 21.30 «Пулси». Хабарлар.
 «ОМАД» танштирадиги:
 21.45 Эълонлар. «Киноингоҳ».

● «ОРБИТА IV»
 5.55, 15.20, 21.20, 00.35 — Кўрсатувлар тартиби.
 6.00 Янгилıklar.
 6.35 Эрталабки гимнастика.
 6.45 «Тонг».
 9.00 Янгилıklar.
 9.20 «Оддий Мария». Кўп сериали телевизион бадний фильм премьераси.
 10.10 Футбол. Европа чемпионатининг кубоғи, 1/8 финал. «Лех» [Познань, Польша] — «Спартак» [Москва, Россия]. 2-тайм. Польшадан кўрсатилади. Тансафус пайтда [00.05] — Янгилıklar.
 01.30 «МТВ».
 02.30 Илҳамат бўйича жаҳон биринчилигида.
 02.45 «Матбуот-экспресс».

● «ДУБЛЬ IV»
 РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
 8.30 Ишбилармон кишилар даври.
 9.00 «Ҳақиқат оилари».
 12.10 Хонаки эфир. «Ғалати одамлар». Бадний фильм.
 13.40 «Деҳқонларга таалуқли масала».
 14.05 Кундузги сеанс. «Мантаб Шайхат болалар учун ўйинлар». Бадний фильм.
 15.30 Мульти-пулти.
 15.40 «Бол» теледаниси.
 16.10 Кичкинтойлар учун янгилıklar.
 16.25 «Рост» студияси. «Арт».
 17.10 Мульти-пулти.
 17.30 «Рус кинозатомаси».

18.00—19.55
 ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
 РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
 19.55 Хонаки эфир. «Санта-Барбара». Кўп сериали бадний телефильм премьераси.
 23-серия.
 20.45 «0 минут». Си-Би-Эс ва Россия телевидениесининг кўрсатуви.
 21.45 Криминал хабарлар эфирини.
 22.00 Туркия телевидениеси. Хабарлар.
 22.20 «Юлдузлар билан суҳбат».
 22.25 Спорт кўрсатуви.
 22.30 «/ клуб».
 22.35 «Вики» тангалорларини.
 00.10 Футбол. УЕФА кубоғи. 1/16 финал. «Айнтрахт» — «Днепр». Германиядан кўрсатилади.

8.00 «Кўноқ болалар».
 8.20 «Ўзбекистон деа атлари». Телефильм.
 8.30 «Ўзбекистон» ахбороти [рус тилида].
 8.50 «Соғлом бўлай десангиз...».

9.00 Матбуот саҳифаларида [рус тилида].
 9.10 «Баҳосиз дарс». Бадний фильм.
 10.15 «Уорлднет» телекомпаниясининг янгилıkları (АҚШ).
 10.30 Укув кўрсатуви. Табиатшунослик.
 11.00 «Ешлик» студияси. «Талабалик йиллари».
 16.55 Кўрсатувлар тартиби.
 17.00 Футбол бўйича Ўзбекистон чемпионати. «Пахтакорлар» — «Чирчиқ». 2-тайм. «Пахтакорлар» Марказий ўйингоҳидан олиб кўрсатилади.
 17.45 «Тобол ўймақорлиги». Телефильм.
 18.00 «Бугун». Ахборот кўрсатуви.
 18.10 «Ислоҳот оидмлари».
 18.40 «Унутилган ўйинлар». Телефильм.
 18.55 Эълонлар.
 19.00 «Ўзбекистон» ахбороти [рус тилида].
 19.20 Эълонлар.
 19.25 «Тилга эйтиб».
 20.00 «Тошкентда куз». Телефильм.
 20.10 Оқшом эртаклари.
 20.25 Эълонлар.
 20.30 «Ўзбекистон» ахбороти.
 21.00 «Йисон ва қонун».

21.40 Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист Раҳматжон Қўрбон концерт.
 22.30 «Кино. Кино. Кино».
 23.30 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● УзТВ II
 19.00 «Ўзбекистон» ахбороти [рус тилида].
 19.20 Болалар учун. «Табасум».
 19.50 «Хива». Телефильм.
 20.00 «Пулси». Хабарлар.
 20.15 «Тошкент оқшомлари».
 21.30 «Пулси». Хабарлар.
 «ОМАД» танштирадиги:
 21.45 Эълонлар. «Киноингоҳ».

● «ОРБИТА IV»
 5.55, 15.20, 21.20, 00.35 — Кўрсатувлар тартиби.
 6.00 Янгилıklar.
 6.35 Эрталабки гимнастика.
 6.45 «Тонг».
 9.00 Янгилıklar.
 9.20 «Оддий Мария». Кўп сериали телевизион бадний фильм премьераси.
 10.10 Футбол. Европа чемпионатининг кубоғи, 1/8 финал. «Лех» [Познань, Польша] — «Спартак» [Москва, Россия]. 2-тайм. Польшадан кўрсатилади. Тансафус пайтда [00.05] — Янгилқылар.
 01.30 «МТВ».
 02.30 Илҳамат бўйича жаҳон биринчилигида.
 02.45 «Матбуот-экспресс».

● «ДУБЛЬ IV»
 РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
 8.30 Ишбилармон кишилар даври.
 9.00 «Ҳақиқат оилари».
 12.10 Хонаки эфир. «Ғалати одамлар». Бадний фильм.
 13.40 «Деҳқонларга таалуқли масала».
 14.05 Кундузги сеанс. «Мантаб Шайхат болалар учун ўйинлар». Бадний фильм.
 15.30 Мульти-пулти.
 15.40 «Бол» теледаниси.
 16.10 Кичкинтойлар учун янгилқылар.
 16.25 «Рост» студияси. «Арт».
 17.10 Мульти-пулти.
 17.30 «Рус кинозатомаси».

18.00—19.55
 ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
 РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
 19.55 Хонаки эфир. «Санта-Барбара». Кўп сериали бадний телефильм премьераси.
 23-серия.<

Танкилотлар, айниқса саноат корхоналарида ишлаб чиқариш жараёнини тезкорлик билан бошқариш, иш вақтининг ҳар бир дақиқаларини самарали фойдаланиш, иш унвонини оширишда алоқа хизматининг ҳиссаси беқиёсдир. Шу мақсадда кўпгина йирик корхоналарда кўп тармоқли алоқа хизмати фаолият кўрсатиб келмоқда. Шундай корхоналардан бири Тошкентдаги Урта Осий кабеллар ишлаб чиқариш ижара бirlашмасидир. Бирлашма алоқа хизматининг бошлиғи Маҳмуд РАҲИМЖОНОВ билан суҳбатимиз корхона алоқа хизматининг вазифалари ҳусусида бўлди.

— Маҳмуджон, аввало бирлашмангиз, унинг алоқа хизмати ва таркиби ҳақида сўзлаб берсангиз.

— Бирлашмамиз энг оддий симлардан тортиб троллейбус ва трамвайларнинг симларигача, оддий телефон ва электр кабелларидан тортиб ҳозирги замон талабларига жавоб бера оладиган ва дунё бозорига ҳам ўзига хос ўрин тутиб келаётган мурракаб кабеллар ишлаб чиқарадиган Урта Осийдаги йирик корхоналардан биридир. Заводнинг ўзи жуда катта ҳудудни эгаллайди. Бу ерда унинг асосий цехлари, маъмурий биноси, тиббиёт-санитария қисми ва ёрдамчи хизмат бўлимлари, завод қўйида эса маданият уйи, ўйингоҳ жойлашган. Анграда «Гулстон» дам олиш уйи, Бўстонликдаги Хондайлик қишлоғида бирлашма ходимлари фарзандларининг дам олиш ва саломатликларини мустаҳкамлаш учун «Зилола» оромгоҳи мавжуд. Чинозда, Андижон ва Самарқанд шаҳарларида эса бирлашманинг шохобчалари ишлаб турибди.

Кейинги пайтда заводда ишлаб чиқариш самаралорини ва мақсулоти сифатини ошириш мақсадида кичик ва кўшма корхоналар ташкил этилди. Украинанинг Запорожье шаҳри металлургия билан «Машъал», Барнаулдаги ёғоч материаллари заводи билан «Чинор» кўшма корхоналари, ишлаб чиқариш жараёнида йўл қўйилган брак маҳсулотларни қайта ишловчи «Ўзбекистон» — Америка кўшма корхонаси, Ўзбекистон — Говконт кўшма корхоналари шулар жумласидандир.

Алоқа хизмати завод билан «Баробар» туғилган. Унинг ривожланиши, тақомиллашиши ҳам заводдаги, кейинчалик бирлашмадаги ўзгаришлар билан chambarchас болди. Бугунга келиб бирлашмада 600 та абонентга мўлжалланган АТС, 200 та шаҳар телефони, телетайплар, телефакслар, бирлашма раҳбарияти ва цех бошлиқлари коналарида эса тасаруфларидидаги бўлимлар билан тезкор алоқа боғлаш ва овозни кучайтириб берувчи ҳар хил мурракаб алоқа воситалари мавжуд. Алоқа хизмати таркибига кирувчи радиоузел орқали эса ҳар кун мунтазам эшиттиришлар олиб борилади. Ҳафтада

бир марта рус тилида, бир марта ўзбек тилида қатъий график асосида радиогазета, бирлашманинг «За электротехника», «Учкун» ҳафталик газеталари материаллари ўқиб эшиттирилади. Радиогазетани тайёрлаш учун жиҳозланган овоз ёзиш ва эшиттириш хоналаримиз бор. Ҳафталиклар ва радиогазеталарни ўз тахририятлари тайёрлашда, биз эса техника воситаларининг бир меъёрида ишлашини таъминлаймиз. Бир сўз билан айтганда алоқа хизматининг

Бу давримизда иш бошлаганимга бор-йўри бир йилча бўлди. Афсуски, ўз вақтида АТСни янги, замонавий турларига алмаштиришмаган. Ҳозир эса бу жуда мурракаб масала. Ҳар қандай техниканинг равои ишлаши ходимларга, уларнинг малакасино фидойилигига боғлиқ. Бизда АТСимиз ишга тушган дастлабки кулларданон, яъни 1968 йилдан буён АТСда Элла Королёва, радиоузелда эса 1964 йилдан буён Ҳамидулла ака Абдулҳаевлар ишлаб келмоқдалар. Ускуналаримизнинг буюқсон ишлаши кўп жиҳатдан шу икки аjoyиб, меҳнатсевар ходимларимизга ҳам боғлиқ.

Бизда ҳам муаммолар ташлаётган. Бахона билан иш битмайди. Бир сўз билан айтганда, «ишлашни хоҳлаган имконият ҳам топилди».

— Сиз узоқ йиллар Тошкент шаҳар телефон тармоғида ишлагансиз. Уша йил

лигининг иши ўзига хос, ўта мурракаб ва оғир. Ўзининг жазирама иссиғию қишнинг ҳақратон совуқларида сиз ёғочда туриш ёки телефон қудуқларида ўтириш, байрамларда ёки оилавий таътаналар вақтида ҳам фанқулда ҳодисалар бўлиб қолса, ишга кетиб қолш, кечаси ширин уйқуда ётганингизда телефон жиринглаб, сизни бирон шикоят билан безовта қилиш, кўча-кўйда ёки тўй-ҳашамларда ўтирганингизда кимдир келиб, телефони фалон вақтдан бери ишламаётгани ёки уйига телефон оломатганини айтиб бемаза гаплар билан кўнглингизни хуфтон қилиш ҳолларида ҳар ким ҳам чидай олмайдди. Тармоқдан эса «ошиқни қаттиқ ёпиб» кетган эмасман. Ҳозирги иш жойим уйимга яқинроқ, маошим ҳам кўп. Энг муҳими, касбимни ўзгартирганим йўқ.

— Ҳозир ҳам телефон тармоғи ходимлари билан мулоқотда бўлиб турасми? Четдан қаратганда тармоқ ичидаги ижобий ва салбий ўзгаришлар кўзга ташланадими?

— Менинг кўндалик ишим шаҳар АТСлари ходимлари билан мулоқотдан, аниқроқ уларга салом беришдан бошланади. Юқориде айтганимдек, бирлашмада 200 га яқин шаҳар телефонлари бор. Ҳар кун улардан бир ёки бир нечтаси ишламай қолади. Бундан ташқари, алоқачи бўлганимиз учун ҳам уйларидида телефонларнинг носозлиги, АТСларга, тузатиш бюросларига қўнғирқ қилишиб, бирон натижа чиқара олмаган ходимларимиз бизга ёрдам сўраб мурожаат қилишади. Бахтимга, бирлашма телефонлари 62-АТСдан бўлганлиги, у ерда мени ҳамма таниганлиги, қолверса шу АТС диния, кабель тармоғини яхши билганим учун менга осон. 62-АТС ходимлари билан мулоқот борасида ҳеч қандай муаммолар йўқ. Бошқа АТСлар билан... Телетайпларимиз диниялар икки-уч АТСлардан ўтиб келади. Гоҳида АТС ходимларининг қўнғирқлари бизга жуда қимматга тушади.

Алоқа хизмати ишлаб чиқаришда бошқариш тизимини осонлаштириш учун хизмат қилади. Шунга яхши йўлда туриб айрим ходимларда ўз ишга масъулият, бирова ёрдам қилини чўзиш каби фазилатлар етишмайди. Шу маънода АТС ишида доқайлик кучайгандек кўринади. Ижобий ўзгаришлар ҳам бор. Тармоқда электрон АТС, техниканинг янги турларини қийинчиликларга қарамай ишлаб чиқаришга жорий қилиш қувонди ҳол албатта.

Тўқтин ЛУТФУЛЛАЕВ суҳбатлашди

КОРХОНАНИНГ АЛОҚА ХИЗМАТИ

тури ҳам, ихтиёримиздаги алоқа техникаси ҳам ранг-барангдир.

— Алоқа техниканинг энг замонавий воситалардан бўлса керак?

— Шундайлари ҳам бор, лекин ҳаммаси эмас. Масалан, йигирма йилдан зиёд мuddат ичида корхонанинг ички телефонларга бўлган эҳтиёжини қондириб келаётган АТСимизнинг номи УАТС-49 деб аталади. Алоқачилар, айниқса АТС ходимлари бунга яхши тушунишди ва таажжубланишлари ҳам мумкин. Гап шундаки, Риганинг «ВЭФ» ишлаб чиқариш бирлашмаси бу турдаги АТСлари ишлаб чиқариши 1977 йилдаёқ тўхтаган. Бизда ҳамон муваффақият билан ишлаб келмоқда. Бунинг устига 600 рақамга мўлжалланган АТСнинг 550 абоненти бор. Бу станция имкониятидан 90 фонддан ортироқ фойдаланилади деган гап. Бизнинг шароитимизда бу юқори кўрсаткич.

— Маҳмуджон, шу ўринда бир савол туғилади. Қўнғина АТС ходимлари шаҳар телефонларининг ёмон ишлашини АТС ускуналарининг эскирганлиги билан ҳаспўнлашга уринишади. Сиз бунга нима дейсиз?

— Тўғри, мен ҳам эскирган АТСдан фойдаланаётганимиз деб мақтанаётганим йўқ.

ларни эслаб, тармоқдан кетганингизга афсусланасми ёки хурсандми?

— Тўғри, мен 1971 йилдан 1989 йилгача 62-АТСда ишладим. Бу даврда оддий электромонтёрдан АТС бошлғу лавозимигача бўлган йўлни босиб ўтдим. Телефон туғуни, 62-АТС жамоаси орасида ўзимга хос обрў, эътиборим бор эди. 62-АТС абонентларининг кўнчилиги билан танишиб қолган эдим. Улар билан кўча-кўйларда учрашиб қолсам, эски кадрлардан ҳол-аҳвол сўрашиб кетардим. Куч-қувватга тўлган, елиб-югуриб чарчамайдиган йигитлик йилларим шу ишда ўтди. Ким ҳам ёшлигини эсламайди дейсиз? Гоҳи узоқ йиллар бирга ишлаганлар билан учрашиб қолсам, ўтмишимизни эслаймиз. Хотиралар ёшилик давримизга қайтаргандек бўлади. Кўнгли ажиб туйғуларга тўлади. АТСда ишлаган йилларим беиз, бесамар кетгани йўқ. У йиллар менга том маънода ҳаёт мактаби бўлди. Бу мактабда касб сир-асрорларни, одамлар билан муомалани, одамийликни ўргандим. Касбим ва ўзим одамларга зарур эканлигимдан кўнглим осмонга етди, лекин масаланинг иккинчи томони ҳам бор. Катта шаҳар АТСи электромонтёри, муҳандиси, АТС бош-

• Янги нашрлар

«ДУНЁ»

Халқимиз қадимдан илму маърифатга ўч. Билмиш бўлишга, дунё таънишга ташна. Тугилган юртини ҳар нимадан устун кўрсата, дунёни ўйлайди, Ватанида туриб олам кезади.

Бугунги иқтисодий бўҳронда кўп режаларни амалга ошириш мушкул бўлиб турсада, билим эгаллашга, ибратли, ақлни пешллайдиган, маънавиятни бойитадиган маълумотларнинг қадри еттишга ҳаракат қилишимиз. Шу бонс ақинда ёруғлик юзини кўрган «Дунё» мажмуаси халқимизни умунисоний маданият билан яқиндан таништиришга шак-шубҳа йўқ. Янги матбуот нашри ҳаммамиз учун қадрдон бўлиб қолган «Фан ва туриш» журнали жутубонаси туркумиди, безакли ва оммабон ҳолда 100000 нусхада чоп этилган. «Дунё» ана шу туркумда ёруғлик юзини кўрадиган мажмуаларнинг дебчасидир. У ҳозирча чакана савдо йўли билан сотилмоқда.

Муштарий мажмуани ва рақлар экан, ундан жой олган мақолаларни синчковлик билан ўқиб чиқади. Уларнинг ҳар бири ўз ўнвонини топишга шак-шубҳа йўқ. Мажмуадаги мақолалар «Дунё танийлик», «Утиш даври», «Ривожланган ўлклар», «Шарқ машойихлари», «XX аср Ғарб маданияти» бўлимларида берилгани аини мундоо. Бундан ташқари, шу пайтгача ўзбек тилида чоп этилмаган ва инсоннинг ҳар томонлама камол топишга хизмат қиладиган маълумот ҳамда далилларга бой бўлган қишқир катта илмийкиш билан ўқилади.

Мажмуадан ўрни олган ватандошимиз Саид Мубашширхон Косонийнинг хотиралари бизнинг тарихимизда қора из қолдирган 20-30-йилларга етаклайди. Умирига хорикда ўтказган йирик тарихчи олим ўз ҳаёти орқали қанчадан-қанча иллатдошларимизнинг ватандан бадарга бўлиш ҳолатини баён этади.

«Дунё» маънавий оламида шаҳдам олим ташлашга умид қиламиз. Зеро, биз узоқ вақт ана шундай кўп қиррали мажмуага муштоқ эдик. Янги мажмуа муштарийларнинг севимли нашрига айланиб қолади деб ишонамиз.

ФЕЪЛ—АТВОРИГА ҚАРАБ

Бир вақтлар графолог му-тахассислар киши дастхатига қараб унинг феъл-атвори-ни аниқлашни расм қилиш-ганди. Бугунги кунда амери-ка руҳшуноси Р. Уинсей эса оддий телефон суҳбати ор-қали ҳам киши феъл-атвори ҳусусида анча-мунча нарса билди олиш мумкин, дейди. Мана, Р. Уинсей кузатув-ларидан бир неча мисол. Телефон қўнғирғига ҳали овоз билан чўзиб, «ал-лоо» деб табассум билан жавоб қилса, ундай киши табнотан қувноқ бўлади. Бу хилдаги одамлар бошқалар билан тез ва бажонидил эла-кишиб кетади.

Телефон қўнғирғига ўз исми-шарифини айтиш билан жавоб қилувчи кишини Уинсей «ўзига ўта ишонган шахс» деб билади. Бундай ҳамсуҳбат кейинги дақиқада

нима дейиш лозимлигини жуда яхши билиб туради. Бордию, киши телефон трубкисини кўтаргандан кейин бир чекнадан, дон-дона қилиб гап бошласа, сиз майда гап, бачкана одам билан суҳбат қилаётганингизга ишонаверинг.

Агар трубкадан «Нима дейсиз?», «Эшитаман» ёки «Нима керак эди?» деган хитоб эшитсангиз, билингки, сиз билан беҳуда гапларни жини ёқтирмайдиган ва вақтни қадрлайдиган, уддабурон одам гаплашяётир.

«Алло» ёки ундан ҳам лўндароқ «Эшитаман» хитоби билан сизга жавоб қилувчи шахс ўзини ўта мустақил тутувчи ва ўз қадр-қимматини юқори қўювчи киши бўлади.

А. АЛИЕВ тайёрлаган

Мутодоа

Суратчи Р. АКБАРАЛИЕВ

Маълумки, дунёнинг қайси мамлакатига яшашида қатъий назар, фақат буюк кашфиётлар қилган олимлар Нобель мукофотига сазовор бўлишади. Хўш, бу қандай мукофот? Нобелининг ўзи ким? Бу саволлар кўпчилисини қизиқтириши табиий. Шу боис, бутун дунёга машҳур бўлган Альфред Нобель ва унинг номи билан атаб келинган мукофот тарихидан баъзи бир маълумотлар келтиришни лозим толдди.

Нобель ўз номига мукофот таъсис этилиши ҳақида васиятнома ёзиб қолдирган. Ўз қўли билан касаллик вақтида ёзилган бу васиятнома ёзилганидан бир йилча вақт ўтмай — 1896 йилнинг 10 декабрида Альфред дунёдан кўз юмди. Унинг қариндош-уруғлари олимдан қолган катта миқдордаги (31,6 миллион швед крони) бойликдан маҳрум бўлмастеклиги учун тиш-тирноқлари билан ҳаракат қилдилар. Бу қариндошлар ва васиятнома ёзиб қўйган ҳужжат сифатида тасдиқланмаганлиги қўйилган мақсаднинг амалга ошишига катта тўсқинлик қилади. Аммо шунга қарамай, Нобелининг содиқ дўсти ва котиби Рагнар Сульман билан адвокат Рудольф Лидевитларнинг кўп югуриши натижасида васиятнома 1900 йилнинг 29 июнида Швеция қироли томонидан тасдиқланди. 1901 йилнинг 10 декабридан бошлаб ҳар йили Швецияда Нобель кўнини нишонлаш анъанасига айланиб қолди. Шу кун Стокгольмдаги давлат байроқлари осланган муҳташам бинода Швеция қироли дунёнинг буюк олимларига Нобель мукофотини тоширади.

Альфред Берхард Нобель 1833 йилнинг 21 октябрида Швецияда дунёга келади. Унинг отаси Эммануэль Нобель (1801—1872) Стокгольмда мезмор бўлиб ишлаган. Ўша пайтларда Россия империясининг кучли армияга муҳтожлиги сезиларди. Армияни мустаҳкамлаш учун эса портовчи моддалар ишлаб чиқарадиган заводлар қуриш лозим эди. Эммануэлни ана шу томонга йўналтирган Эммануэль бу борада муаллифлик гувоҳномаларига эга бўлиб, миналар, ишлаб чиқарувчи завод қуришнинг фаол ташкилотчиси сифатида ном қозонди.

Бошланғич маълумотни Швецияда олган фарзандлар Россияда рус ва бир қанча чет тилларни пухта ўрганишади. Ўтган асрнинг иккинчи ярмида ака-ука Роберт ва Людвиглар Петербург ва Пермда қурол ишлаб чиқарувчи заводлар қуришади. Кавказ, Бoku шаҳарларида нефть маҳсулотларини ишлаб чиқариш му-

аммолари хусусида бош қотиришади. Боқуда нефтини қайта ишловчи завод қуришади. Улар бошчилигида нефтни узоқ манзилларга етказиш масаласи ҳал этилди.

Отаси ва акаларининг ишларига қизиққан Альфред Нобелининг номи ҳам тилга тушади. 16 ёшга тўлган Альфред Европа ва Америкага жўнайдди. Уч йиллик сафар чоғида у америкалик муҳандис Ж. Эриксон билан яқиндан танишади ва ундан ихтирочилик сирларини ўрганади. Олий маълумотни Санкт-Петербург шаҳрида олган Альфред кимё соҳаси-

намит, тутунсиз ўқлар ихтиро қилинди. Нобель динамитнинг отаси деб ном олди. У фалсафа фанлари доктори, Швеция фанлар академиясининг ва Лондон қироллик жамиятларининг аъзоси, кўпгина илмий унвонлар соҳибиди, катта ташкилотчилик қобилиятига эга бўлган. Унга тегишли 355 та ихтирочилик гувоҳномаси топилган.

Нобелининг 20 та мамлакатда 93 турли хилдаги завод ва ташкилотлари мавжуд бўлиб, уларда жами 66,5 миң тонна портовчи моддалар сақланган. Бу моддаларни ишлаб чиқаришга жорий этиш натижасида тушган даромадларнинг маълум қисми туфайли Нобелининг маблағи кун сайин эмас, балки соат сайин ортиб борар эди. Натияжада, Европада Нобель энг бадавлат кишилардан бирига айланди. Унинг пуллари Стокгольм,

февралигача кўрсатилиши шарт. Нобелининг туғилган куни — 21 октябрда эса мукофотга лойиқ номзодлар эълон қилинади. Уларни тақдирлаш эса 10 декабр кунини бўлиб ўтади. Шу кун Швеция байрам либосини кияди.

Нобель номи билан аталган мукофот биринчи марта олим вафотидан 5 йил ўтгандан кейин, 1901 йилнинг 10 декабрида берилган. Мукофотга Вильгельм Конрад Рентген, Яноб Генрих, Ваггоф, Эмиль Беринг, Франсуа Арман Прюдлар сазовор бўлишди. Нобель жамғармаси ташкил этилгандан буён ундаги капитал миқдори анчага ўсди. Шу сабабли «Нобель банки» деб аталувчи банк очилди, у васиятномада кўрсатилган соҳалардан ташқари иқтисод фани учун мукофот таъсис этилди. Бундай мукофот «Нобель хотираси» учун деб

63,2; иқтисод соҳаси учун — 66,8 ва тинчлик учун — 62 ёшни ташкил этади.

Энг ёш лауреат — 25 ёшли У. Л. Брегг ҳисобланади. У отаси У. Г. Брегг билан 1905 йили Нобель мукофоти соҳиб бўлишди. Энг кенас лауреат эса Д. Х. Ван Флек ҳисобланади. У 1977 йили 88 ёшида физика соҳаси бўйича мукофот нишондориди бўлди. Барбара Манклинтон аёллардан лауреат ҳисобланади. У 1983 йили физиология ва тиббиётда эришган муваффақиятлари учун бу унвонга сазовор бўлган.

АҚШ президенти Т. Т. Рузвельт, АҚШда қора танилларнинг гранданики ҳуқуқи учун курашган Мартин Лютер Кинг, АҚШ давлат секретари Г. А. Киссинджер, Миср президенти А. М. Садат, олимлар Альберт Эйнштейн, Нильс Борлар ҳам Нобель мукофотига мушарраф бўлганлар.

Шунини айтиш лозимки, давр тақозоси билан Нобель мукофоти лауреатларидан Л. Ландау умрининг бир йилидан кўпрогини қамоқда ўтказди. П. Капица ва Н. Бор каби буюк олимларнинг Сталинга ёзган илтимос мактуби туфайлигина Л. Ландаунинг ҳаёти сақлаб қолинди. Маълум чегарадан чиқмаслик шарти билан академик П. Капицанинг ўзини эса 7 йил қамоқ жазосига ҳукм қилишди. Соёқ Совет Иттифоқидан А. Солженитин, И. Бродскийлар чет элларда сургунда бўлишди. А. Д. Сахаров эса кўп йиллар Горький шаҳрида сақланди.

Нобелининг номи ҳар йили ер юзидан неча марта тилга олинади. Менделеев даврий тизимининг 102-элементи Нобелий деб аталади. Ой ёратерининг тескари томонидати жой номи ҳам Нобель номи билан юритилади. Альфред Нобелининг жияларидан бири Клайн Нобель (АҚШ) табиати муҳофаза қилиш соҳасида муваффақиятларга эришган кишиларга, ташкилотларга «Нобелининг яшил мукофоти» деган мукофот ташкил этишни ўз бўйига олди. Бу мукофот 50.000 дан 100.000 долларгача пул миқдоридан иборат эъқалини таъкидланган.

Шундай қилиб, жаҳон тараққиёти ривожланишига улкан ҳисса қўшган буюк олимнинг орзулари амалга ошди. У бошлаган ишни унинг ворислари давом эттиришмоқда.

Т. МАҚСУДОВ,
физика-математика фанлари номзоди

ИНСОНИЯТ РАВНАҚИНИ КЎЗЛАБ

БУЮК ШВЕД ОЛИМИ А. Б. НОБЕЛЬ ТАВАЛЛУДИНИНГ 160 ЙИЛ
ТЎЛИШИ МУНОСАБАТИ БИЛАН

га қизиқиб, Н. Н. Зинин, В. Ф. Петрушевский каби рус олимлари билан ҳамкорлик қилади.

Бу Альфред учун илмий изланишлар бошлашга асос бўлади ва бу изланишлар унинг кейинги ҳаётида муҳим ўрин тутди.

1864 йили ўзининг биринчи портовчи моддасини яратган Альфред уни тинч мақсадлар учун ишлатишни айтиди. «Нигдоцерин» — деб аталувчи бу модда анча арзон бўлиб, у шахталарда, йўл қурилишларида, тоғ оралирини ёриб ўтишда қўл келар эди. Шунинг учун ҳам ёш олимнинг бу ихтиросига Германия, Англия, Италия, Франция мутахассислари қизиқиб қолади.

Альфред Нобель ўз устидан тинимсиз ишлаган, натижада фаннинг кўп тармоқлари бўйича пухта билимга эга бўлган. У турли хилдаги портовчи моддалар яратиш йўллари кидирарди. Бу изланишлар туфайли ди-

Цюрих, Вена, Лондон банкларида янгиланган борди. Бу бойликларини сақлаш учун Германия, Англия, Швеция, АҚШ, Россия каби мамлакатларда ҳуқуқшунослардан иборат ходимларнинг катта гуруҳи Нобель учун хизмат қилишган.

Нобель жамғармасини ташкил этиш мақсадида унинг мол-мулки пулга айлантирилганда жами бойлиги 9 миллион америка долларини ёки 33 миллион швед кронини ташкил этди. Нобель мукофоти лойиқ номзодларни тавлаб, мукофотлаш ва турли хилдаги муаммоларни ҳал қилиш учун 1905 йили Швецияда Нобель институтини ташкил этилди. Бу институтда васиятномада кўрсатилганидек, ҳар соҳа учун 5 кишидан иборат қўмита тузилиб, бу қўмита аъзолари 3 йилдан 5 йилгача муддатга сайланадилар. Нобель номиданги мукофотга номзодлар ҳар йилининг 1

аталди. Уни 1978 йили академик Л. В. Канторович билан америкалик иқтисодчи Т. Кулманслар олишди.

Соёқ Совет Иттифоқидан ҳозирги кунга келиб академиклар Н. Г. Басов, П. Л. Капица, Л. Д. Ландау, А. М. Прохоров, И. Е. Тамм, И. М. Франк, П. А. Черенков, И. И. Мечников, И. П. Павлов, Н. Н. Семенов ва ёзувчилар М. А. Шолохов, А. И. Солженитин, И. А. Бродский Нобель мукофотини олдилар. И. А. Бунин ва Б. Л. Пастернак мукофотдан воз кечтишди. Тинчлик мукофоти эса академик А. Д. Сахаров билан соёқ СССР президенти М. С. Горбачевлар муяссар бўлишди. Жами бўлиб ҳозирги кунга қадар соёқ Совет Иттифоқидан 18 киши Нобель мукофоти билан тақдирланган.

Нобель мукофоти лауреатларининг ўртача ёши: физиклар учун — 49,6; химиклар учун — 53,9; физиология ва тиббиёт учун —

Асрларини орта қолдириб...

Суратчи С. МАҲКАМОВ

Нурмуҳаммад МУҲАММАД

СОКИНАИК ЧЕРТАДИ ДЕРАЗЛАРНИ

Салқин сўлимгоҳнинг тор йўлида
Оҳиста бораётган ҳайбга чўшиб,
Дарахлар ухляяти,
Майин тупроқни
Димқириб ташлабди
хазонез кўмиб.
Қушлар сайроғи ҳам
негадир тингая,
Бироқ табиатда
хуқирондир ё.
Маъносини эса сира
англолмай —
Чуқси юрагини тиндалар
аё,
Улғайиш орауси-да кетган
бодалик...

Ажиб бир соқинлик
ётоқхонада,
Субҳидам чертади
деразаларни,
Талабалар ухлар. Борляқ
осуда,
Юлдузлар тузарлар ўз
режаларни.
Узуи тун ўтмади хонамда
чироқ,
Қоғозга ораусини битар
ҳамхонам.
Ҳаёт кентинини тизатмоқ
савоб,
Тушини кунга улáb
тебрайди қалам.

БЕБАҲО БОЙЛИК

- Дўстсиз бошим — туз-сиз ошини.
- Дўст қидирамаган киши ўзинга душман.
- Дўст узоқда бўлса ҳам дили яқин.
- Дўстга хиёнат қилган балога йўлиқади.
- Дўстлашиш осон, уни давом эттириш қийин.
- Дўстлик синонда чиниқади.
- Дўстлик бўлмаса —

- дунё қорини.
- Дўстнинг учун жонинг ҳам аяма.
- Дўстнингга дўст бўл, душманга — зийрак.
- Дўстнинг ёмонлаган одамдан узоқ юр.
- Дўстнинг кўп бўлса — элиниг тинч яшайди.
- Дўстнингни дўсти ҳам дўст.
- Дўсти кўлининг кўнгли тўй.
- Дўстлик эскирган сари қимматлашади.

АВТОМАТ ЭМАС ЭКАН

Эр ишга жунаётми, хотинга тайинлади:
— Бугун телефон тузатиш учун уста келади. Аввал қаердан келганини сўраб, АТСданман деса, кейин уйга киритгин.
— Ҳўп бўлади.

Хотин уйдан қимирламай, устанинг келишини кутди. Ниҳоят кўнгирок жиринглади. Бориб эшикни очдию, पोшиб қолди. Урсичани билмасди, қаршисадаги киши эса сап-сарик. Ниҳоят тили каллимага келиб, сўради:

— Вы автомат?
— Нет, я человек.
— Бизга автомат керак эди.— У шундай дедю эшикни ёпди.
Кечкурун ишдан қайтган эр:
— Айтган одамим келди-ми?— деб сўради.
— Билмадим. Бир сап-сарик киши келди-ю, аммо у автомат эмас экан.

АЙЛАНАСИ БОР ОҚТЕПА

«Еш куч» ойномасининг фотомухбири Умарали Хушвақт меҳмондорчиликдан қайтаётми, «Чорсу» бекати-

Афғонистон ХУРЖУНИ

да ҳамроҳи билан хайрлашибди.

— Шу ердан 36, 43-йўналишдаги автобуслар тўғри Оқтепага боради,— деб тайинлади у киши.

Айтилган автобуслар келавермагач, Умарали аканинг сабри чидамай, машинага чиқаётган йўловчидан:
— Оқтепага борасизми,— деб сўрабди.

— Ҳа, бораман.

Умарали ака автобуста ўтириб, ана етаман, мана етаман деб кетаверибди. Автобусда ҳеч ким қолмаса ҳамки, Оқтепага етмасинчи.

— Сиз қаерда тушасиз, мен гаражга буриламам,— деб сўради ҳайдовчи.

— Мен Оқтепага боряшим керак эди..

— Оқтепадан ўтиб кетдик-ку!

— Йўқ, ҳали Оқтепадан ўтмадингиз. Мен танийман. Оқтепани айланаси бор эди...

— Э-э, сизга Чилонзорнинг Оқтепаси керакмиди, акаҳон?! Энди орқага қайтасиз. Шу ердан трамвайга ўтирсангиз, тўғри Чорсуга боради.

Умарали ака Чорсуга қайтиб келиб, ўша бекатда яна ҳайдовчилардан сўрашга бошлайди:

— Сиз никита айланаси бор Оқтепага борасизми?

АЛЛО! АЛЛО!

Таниқли журналист Шоҳруҳ Акбаров жуда оқингил одам. Озгина хайлғарастли-

ги ҳам йўқ эмас. Чой дамладим, деб қуруқ чойни чойнакнинг тақлигига солиб, доғ оув ҳўлаб ўтирган пайтлар ҳам бўлган. Бу бор гап.

Кулларнинг бирида танишлар йўқлаб, телефонга чақириб қолади.

Мен бундан беҳабар, Шоҳруҳ ака хонадан чиқиб олиб боради.

— Алло! Алло!— деб қичқирапти.

Олдиларидан ўтаётми:

— Ҳа, сизга нима бўлди?— деб сўрадим.

— Ие, шу ердамидингиз, Алло, сизни танишларингиз Абдураҳмонга сўрапти,— дейди. Буям бор гап.

Абдураҳмон ЖУРАЕВ

МУАССИС: Ўзбекистон Республикаси Алоқа Вазирлиги

Бош муҳаррир: Шодмон ОТАБЕК
ТАҲРИР ҲАЙЪАТИ: Шуҳрат ЖАББОР
Анатолий КУДИНОВ
Мирпўлат МИРЗО
Тоҳир РАҲИМОВ
Ислом УСМОНОВ (бош муҳаррир ўринбосари)
Еқубжон ХУЖАМБЕРДИ
Бобоҳон ШАРИФ

ЖАМОАТЧИЛИК КЕНГАШИ: Бўривой АҲМЕДОВ
Билал АМИНОВ
Шоҳруҳ АКБАРОВ
Саидмаҳмуд АКБАРОВ
Меҳмонкул ИСЛОМҚУЛОВ
Жамол КАМОЛ
Тўлқин ЛУТФУЛЛАЕВ
Тоғай МУРОД
Сафар ОСТОНОВ
Нуралӣ ҚОБУЛ

МАНЗИЛИМИЗ: 700000, Тошкент-35, А. Толстой кўчаси, 1.

ТЕЛЕФОНИМИЗ: 32-36-42, 32-35-29, 44-29-09. ИНДЕКС: 64600 ЖУМА КУНЛАРИ ЧИҚАДИ

Муҳарририятга келган қўлёзмалар (2 ораликда, 5 бетдан ошмаслиги лозим) ва суратлар муаллифларга қайтарилмайди. Мақолалардаги фикр-мулоҳазалар, келтирилган факт ва рақамлар масъулияти муаллифлар зиммасидадир.

Рўйхатга олийш № 000011. Буюртма № Г—816. 24490 нускада чоп этилди. Офсет усулида босилди. Формати А-3, ҳаммаи 2 босма табон.

Ўзбекистон Республикаси Президенти маҳкамасининг Ишлар Бошқармаси ҳузуридаги «Шарқ» нашриёт-матбаа концерни.

Қорхона манзили: Буюк Турон кўчаси, 41-уй.

1 2 3 4 5 6

ЛАҚАБ

Она тили муаллимининг лақаби «Пачоқ» эди. Лақаб унинг жисмига ёпишиб тушган, кўриниши-ю ҳатто обривдаги бир пошнаси тушган ботинкаси ҳам лақабга мос келарди. Болалар баъзан ошқора, баъзан пардала қилиб, лақабини аския қилиб туришарди.

Ўша куни феъл билан гап тузиш машқи бўлди.

— Қани, ким феъл билан гап тузади?— деди ўқитувчи. Болаликда тутдан йиқилиб, бир томонга қийшайган пачоқ бурнини тирноғи тушиб кетган бош бармоғи билан ишқанганча охириги пар-

тада ўтирадиган Баҳром исмли бола кўл кўтарди:
— Мен!

— Қани эшитамиз,— деди муаллим Баҳромга мамнун тикилиб.

— Машина асфалт устидаги консерва банкасини пачоқлаб кетди.

Синфда гур-р кулги кўтарилди.

Муаллим кайфияти йўқ эканми, бу сафар портлаб кетди. У пачоқ бармоғини Баҳромга ўқталиб, чийиллади.

— Йўқол!

СУРАТИ ЯХШИРОҚ

Шоир рўзномага шеърларини олиб борди. Орадан уч ой ўтгач, таҳририятдан кўнғироқ қилишди. Зудлик билан суратини олиб бориши керак экан.

Шоир қувониб кетди. Суратхонага бориб, ҳафсала билан суратга тушди. Сурат ҳам шоирона сочлари тузғинган, нингоҳлар уфқларга қараган, кўкси шамолга очилган ҳолда, таъсирли қичибди.

Сурат таҳририятта маъқул тушди. Шоир бундан қувониб, кўлтигидан наот чиққандай юрди. Бир ойдан кейин унга яна кўнғироқ қилишди.

— Шеърларингизни йўқоғиб қўйдик, лекин суратингиз бор,— дейишди.

— Шеърнинг нима кераги бор,— деди шоир,— суратимни чиқараверинглар, суратим шеърларимдан яхшироқ!

М. ИСЛОМҚУЛОВ

Сабриддин САДРИДДИН

ТўРТЛИКЛАР

Тақдирнинг қилиги бунчалар ҳам жўп, Оқил эсанг қисмат уйинга кўп, Илон банораса бурканса, кулма, Гулининг насбаси жуддур жуддур тўп.

Елғоннинг аччиғи-ю, чучуги ёмон, Тухматнинг катта-ю, кичиғи ёмон, Номард ёнар тоғ бўлса илтмас пойни, Лекин шу тоғнинг лайча кучуги ёмон.

Ужар ЮСУФ

ХАНДАЛАР

Карл Маркс қабасига монанд бир киши кўчада кетаётган экан. Олдида бир кайфи тароқ чикиб, дафъатан уйдан сўрабди:
— Бу сенмасан?
— Ҳа!
— Чекишдан ол, Фридрих.

Мухбир шифокордан сўрабди:
— Айтингчи, у нимадан вафот этди. Рақданми?
— Йўқ.

— Упка касаллигиданми?
— Йўқ.

— СПИДданми?
— Э, йўқ.

— Шамоллашданми? Унда кўрқинчи эмас экан...

Еш йигит қизнинг ота-онасига деди:
— Менга хизматкор керакмас. Қизингизни онадан туғилган ҳолатда кўрмоқчиман.

Қазни чақириб, мақсадни тўшунтиришди.

У рози бўлди.

Йигит машуқасини обдон кўздан кечириб, «ёқмади», деб кетмоқчи бўлганда, уни тўхтатишди:
— Сизга нима бўлди?

— Қулоғи катта экан...

Икки аёл оила ҳақида сўхбатлашарди. Шунда улардан бири деди:
— Ойла худди ҳашаматли сарой, саксовулзори, туяси бору лекин саҳрода қолиб кетган қисгани эслатади. Аввал саройдан, кейин саксовулзордан ажраласан, ниҳоят туя билан танҳо қоласан.

Габроволик машҳур савдогарнинг уйига унинг ҳамкасби дўсти меҳмонга келди.

Меҳмондорчилик анча куюқ бўлди. Меҳмон керосин нероф бўлмасини, «биз шундай ҳам бир-биринизни кўриб турибмизку» дедию, чирокни ўчириб қўйди.

Узоқ давом этган сўхбатдан сўнг меҳмон кетишга чоғланди. Меҳмон чироқни ёқмоқчи эди, аммо уни меҳмон тўхтатди:
— Шошма, шимининг кийиб олай, барибир ҳам қоронғида ўтирибмизку, тахи бузилмасин дея уни ечиб қўйгандим.

Тўпловчи Иззат АҲМЕДОВ

Сиз қандай кўнғайсиз?